

ZBERATEĽ® 2008

4

Ročník XIV.
Cena 59 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATEĽOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Nová známka s kupónom na prítláč – vzbudí táto kompozícia záujem alebo polemiku?

Polárny rok – jeden z námetov roka 2007 (26 – 28)

Pozvánka na Svetovú výstavu Praga 2008 reprodukciou nástennej maľby z Poštového múzea (5)

Z PONUKY FIRMY ZBERATEĽ

Výber príťažlivých námetov aj
zaujímavých teritórií (40 – 41)

8 588003 793102

Puzzle z čínskych telefónnych kariet prinieslo pekné slovacikum (13 – 15)

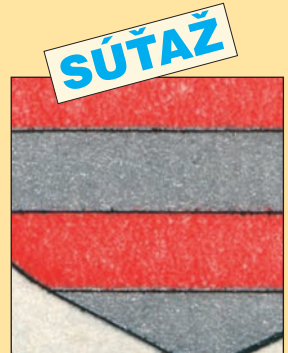
Vzácná maľba na rakúskej známke (7)

Medený korunovačný žeton – skúška razby? (29)

Ako sa spája známa značka Bugatti so Slovenskom? (24 – 25)

Vážení čitatelia,

so železnou pravidelnosťou sa nám vyskytujú situácie, keď z rôznych príčin musíme redakčné práce urýchliť. Tentokrát to boli veľkonočné sviatky, ktoré nás z dôvodu, aby sme časopis odovzdali do tlačiarne ešte pred nimi (a teda, aby vyšiel načas), donútili „predsunúť“ redakčnú uzávierku. Pomohli sme tým aj sebe, mohli sme si tiež sviatky užiť a načerpať nové sily. Prispievatelia ani tentokrát nezlyhali, pretože svoje príspevky pripravili podľa dohody a včas.

Slovenská pošta, a. s., na marec pripravila dve známky, jednu podľa pôvodne oznámeného emisného plánu, čím sa zoznam slovenských miest, ktoré majú „svoju“ známku rozšíril o Krupinu. Tá druhá, s kvetmi ďalší, vznikla zrejme z potreby mať na ďalšie obdobie známku s kupónom na prítláče. Na upravenom tlačovom liste

K aprílovému číslu Zberateľa

je v obvyklom usporiadaní osem známok a rovnaký počet kupónov. Časť nákladu na kupóne je venovaná 60. výročiu Slovenskej národnej galérie. Či výber diela z majetku galérie kompozične „ladí“ s kvetmi a priliehavosť grafickej úpravy mala posúdiť odborná komisia. Neobvyklých je však osemnásť pravopisných chýb na tlačovom liste a ešte neobvyklejšie je pripomenutie ich autorstva na samotnej známke. Nuž, aj skúsený občas schybní...

Príležitostné pečiatky sme zaznamenali iba dve, aj tie sú ešte z konca februára. Z dôvodu známych skutočností sa emisný plán opäť menil, preto ho uverejňujeme úplný, doplnený aj o náklady známok.

Z obsahu čísla ďalej spomenieme, že okrem tradičnej rubriky o novinkách našich susedov, M. Jobek už v 120. MOT si všíma čínske puzzle, keď na jednej zo štyroch TK je reprodukcia slovenskej známky s portrétom pápeža Jána Pavla II. od Jozefa Baláža. Je to významná pocta našej pôvodnej známkovej tvorbe, keď z veľkého množstva známok, venovaných práve tomuto pápežovi, sa na TK dostala naša známka! Príspevok z poštovej histórie od D. Evinica približuje málo známe mestské kolký. M. Bachratý načrel do námetovej filatelie, J. Solava pokračuje v seriáli o operencoch – spoločníkoch človeka. Špecializovaným zberateľom ČSR II prinášame na pokračovanie štúdiu J. Čtvrtečku o rozlíšení košických háččiekov. Z oblasti I. ČSR R. Květon pripomína 90. výročie Flugpost 1918. V. Priputen sa nám prihlásil z Moskvy a predstavuje vlnajúcu produkciu ruských známok. S A. Urminským putujeme ďalej dolu Váhom, teraz už na pokojnejších vodách. Číslo doplníme viacerými kratšími príspevkami, inzerciou, tradičnou ponukou a informujeme o možnostiach zúčastniť sa zberateľských stretnutí, ktorých v tomto období pribúda.

Prijemné chvíle strávené so Zberateľom vám želá

Vaša redakcia

ZBERATEL'®

Ročník XIV. - 2008 • Číslo 4 • Cena 59 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Novinky Slovenskej pošty** / New issues of Slovak Post / Neuheiten der Slowakischen Post (3-4)
- **Z noviniek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuheiten unserer Nachbarn (5-8)
- **J. Čtvrtečka: Košícký háčček – rozlíšenie háččkových polí podľa skutočného umiestnenia na tlačovej doske** / Souvenir sheet of Košice - recognition of souvenir sheet fields according to the true position on printing plate/ Block Košice – Blokfeldunterscheidung nach genauer Position auf Druckplatte (10-12)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (120)** / Short column of a phonocard collector / Kurz über den Telephonkarten (13-15)
- **D. Evinic: Mestské kolký** / Municipal stamps / Stadtstempel (16-17)
- **R. Květon: Deväťdesiat rokov Flugpost 1918** / Ninety years of Flugpost 1918 / Neunzig Jahre Flugpost 1918 (18-20)
- **J. Solava: Operence – spoločníci človeka – Bocian čierny** / Birds – companions of people – the black stork / Vögel – Gesellschafter des Menschen – schwarzer Storch (23)
- **M. Bachratý: Slovacikum menom Bugatti** / Slovacikum named Bugatti / Slovacikum genannt Bugatti (24-25)
- **V. Priputen: List z Moskvy** / A letter from Moscow / Brief aus Moskau (26-28)
- **A. Urminský: Malebná cesta dolu Váhom v sprievode baróna A. Medňanského (V)** / Scenic way down the river Vah accompanied by baron A. Medňanský (V) / Malerische Reise auf dem Váhflusse im Begleitung des Barones A. Medňanský / (32-35)
- **Slovolymp XIII č. 81/2/2008 – Príloha** / Supplement / Beilage

ZBERATEĽ®

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/2070 2674, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 59 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2008 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 590 Sk, pre abonentov z Českej republiky 1053 Sk (860 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1250 Sk (37 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1600 Sk (67 USD).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na CD, prinesené v USB kľúči alebo čitateľne napísané ručne. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ **Číslo 4/2008:**
Redakčná uzávierka 17. marca 2008
Do tlače zadané 20. marca 2008
Dátum vydania 28. marca 2008

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzobníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkaný materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 02 44 250 149, 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ alebo do vypredania zásob. Abonentom časopisu poskytujeme na ponúkaný tovar zľavu 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- peňažnou poukážkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa na Račianskej 17 má nové tel. číslo:
☎ 02/2070 2674, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk
návšteva redakcie v utorky 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.
Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKE POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATELSKÉ MATERIÁLY

■ Krupina

Slovenská pošta, a. s., vydala 6. 3. 2008 poštovú známku z emisie Mestá - „Krupina“ s nominálnou hodnotou vyjadrenou symbolom T2 100 g. Predajná cena poštovej známky zodpovedá sadzbe pre list 2. triedy do

100 g v tuzemskom styku (v súčasnosti 14 Sk).

Na známke je znázornený románsko-gotický kostol Narodenia Panny Márie. V ľavej hornej časti známky je umiestnený erb mesta z 13. storočia.

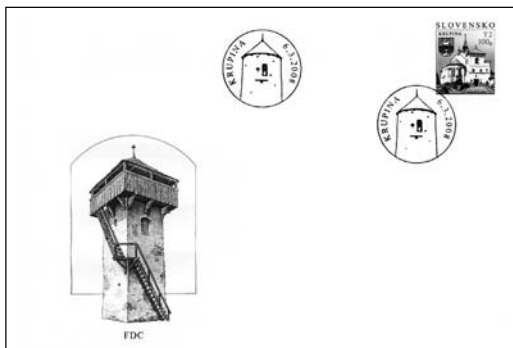
Známkou rozmerov 22 x 26,5 mm vrátane perforácie (na výšku) viacfarebnou ofsetovou

technikou vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., na tlačových listoch s 100 známkami. Znáмка má č. 415.

Súčasne s poštovou známkou bola vydaná obálka prvého dňa vydania (FDC) s pečiatkou dňa vydania s dátumom 6. 3. 2008 s domicilom Krupina. Námetom obálky prvého dňa je stavba strážnej veže z obdobia protitureckých bojov. Na pečiatke je zobrazená jedna z báhň mestského opevnenia.

Autorom výtvarného návrhu emisie je akad. mal. Marián Čapka. Rytcom FDC je Mgr. art. Juraj Vitek.

FDC jednofarebnou ocelotlačou z plochej platne vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava, v náklade 3 200 ks.

Mesto Krupina leží v Krupinskej vrchovine v nadmorskej výške 279 m na pradávnej ceste spájajúcej údolie Ipla s údolím Hrona, v širších európskych rámcoch oblasti stredného Dunaja s južným Poľskom. Počiatky trvalého osídlenia regiónu siahajú do mladšej doby kamennej a doby bronzovej. Približne od konca 5. a začiatku 6. st. sa rozhodujúcou zložkou obyvateľstva v oblasti stali Slovania, predkovia dnešných Slovákov.

Prvé písomné zmienky o regióne Krupiny pochádzajú z 12. storočia, v 13. storočí sa v dôsledku objavenia ložísk drahých kovov pristahovali do Krupiny saskí kolonisti, ktorí priniesli so sebou nové technológie a rozvinutý systém mestského práva (tzv. Magdeburské právo). Privilégiá slobodného kráľovského mesta dostala Krupina pravdepodobne r. 1238, originálna listina sa však v dôsledku tatárskeho plienenia (1241) nezachovala. Boli obnovené kráľom Belom IV. r. 1244.

Po vyčerpaní zásob drahých kovov ešte v stredoveku mesto upadlo. Znovu nadobudlo význam po roku 1540, keď osmanskí Turci okupovali dnešné Maďarsko a Krupina prebudovaná na protitureckú pevnosť bránila od juhovýchodu prístup do oblasti bohatých stredoslovenských banských miest. Po skončení obdobia tureckých vojen a stavovských povstaní (1711) význam Krupiny opäť upadol. Nové rozvojové impulzy nastali až v druhej polovici 19. st. a najmä v 20. rokoch 20. st., keď bola Krupina napojená na železničnú dopravu. V súčasnosti je okresným mestom s prevahou strojárskoho a potravinárskeho priemyslu.

■ Dálie

Slovenská pošta, a. s., vydala 20. marca 2008 známku „Dálie“ s nominálnou hodnotou vyjadrenou

symbolom T2 50 g. Predajná cena poštovej známky zodpovedá sadzbe pre list 2. triedy do 50 g v tuzemskom styku (v súčasnosti 10 Sk). Známkou bola vytlačená na upravených tlačových listoch s ôsmimi známkami a ôsmimi kupónmi určenými na prítlač. Prítlač na kupóne je venovaná 60. výročiu Slovenskej národnej galérie, reprodukovaná je dielo Laca Terena, Žatva (1988). Časť

nákladu má nepotlačené kupóny s možnosťou prítlaču podľa želania zákazníka. FDC nebola vydaná. Známká má č. 416.

Dálie (patrí do čeľade astrovitých) pochádzajú z hornatých oblastí Mexika. Vo svojej pôvodnej domovine boli kvetmi Aztékov a v ich reči sa nazývali acocotli. Do Európy, presnejšie do botanickej záhrady v Madride, sa dostali koncom 18. storočia. Zo Španielska sa potom rýchlo rozšírili po celej Európe a stali sa veľmi obľúbenými záhradnými kvetinami – možno aj preto, že začiatkom 19. storočia sa začalo s ich šľachtením. Všetky dnes pestované dálie sú hybridy, vyšľachtené vďaka práci a umu mnohých generácií záhradníkov.

■ Emisný plán 2008

Vo februárovom čísle Zberateľa sme priniesli spresnený emisný plán poštových známok na rok 2008. Zároveň sme informovali, že z dôvodu predpokladaného prechodu na euro možno očakávať aj ďalšie zmeny. Začiatkom marca 2008 Slovenská pošta, a. s., zverejnila niektoré zmeny pôvodne stanovených nominálnych hodnôt a dátumov vydania. Pretože zmien je viac, opäť uverejňujeme celý emisný plán. Zmeny sú vyznačené polotučne.

(spracoval -pem-)

Emisný plán slovenských poštových známok na rok 2008

Číslo emisie	Dátum vydania	Názov emisie	Nominál. hodnota	Rozmery mm	Náklad mil. ks	Forma tlačového listu	Počet známok na tlač. liste
413	1. 1.	15 rokov Slovenskej republiky	T1 50 g	44 x 27	0,3	TL	50
414	28. 2.	Veľká noc 2008	T2 50 g	27 x 34	3	TL	50
415	6. 3.	Mestá – Krupina	T2 100 g	23 x 26	2	TL	100
416	20. 3.	Dálie – známka s prítlačovým kupónom	T2 50 g	33 x 27	0,5	UTL	8
417	3. 4.	15 rokov Ústavného súdu SR	25 Sk	27 x 34	1	TL	50
418	17. 4.	Osobnosti – Maša Halamová	T1 100 g	27 x 34	2,3	TL	50
419	17. 4.	Osobnosti – Eugen Suchoň	T2 500 g	27 x 34	2,1	TL	50
420	30. 4.	Technické pamiatky – Hasičská technika Štvorkolesová ručná striekačka 1872	T1 500 g	44 x 27	2	TL	50
421	30. 4.	Technické pamiatky – Hasičská technika F. Seltenhofer 1880	T2 1000 g	44 x 27	0,6	TL	50
422	5. 5.	EUROPA 2008 – Písanie listov	21 Sk	44 x 27	0,2	UTL	8
423	29. 5.	Známká deťom – Pavol Dobšinský	T2 50 g	27 x 34	10	TL	50
424	4. 6.	Olympijské hry 2008 Peking	25 Sk	44 x 27	1	TL	50
425	6. 6.	Paralympijské hry 2008 Peking	30 Sk	44 x 27	0,5	TL	50
426	30. 6.	Nálezy z Bojnej – Nitrafília 2008	33 Sk	27 x 44	0,1	H	3
427	12. 9.	Spoločné vydanie s ČR – Karol Plicka	40 Sk	44 x 30,5		H	1
428	25. 9.	Matej Korvín – Renesancia a Humanizmus	20 Sk	38 x 38	0,7	TL	35
429	9. 10.	Krásy našej vlasti – Drevený kostolík Hervartov	18 Sk	44 x 30,5	0,05	UTL	3+3
430	9. 10.	Krásy našej vlasti – Drevený kostolík Dobroslava	18 Sk	44 x 30,5	0,05		
431	23. 10.	Ochrana prírody – Orchidey: Črievičník papučkovitý	33 Sk	44 x 26,5	0,3	TL	50
432	23. 10.	Ochrana prírody – Orchidey: Hmyzovník včelovitý	30 Sk	44 x 26,5	0,3	TL	50
433	13. 11.	Vianoce 2008	T2 50 g	27 x 34	3	TL	50
434	27. 11.	UMENIE – Hommage á Jozef Baláž	34 Sk	45 x 55	0,1	UTL	4
435	27. 11.	UMENIE – Zoltán Palugyay: Dievča v bielom	34 Sk	45 x 55	0,1	UTL	4
436	27. 11.	Deň poštovej známky – 1. poštová linka Bratislava – Ružomberok – Košice	29 Sk	42 x 28 + K	0,2	TL	30

Vysvetlivky: TL – tlačový list, UTL – upravený tlačový list, H – háčček, K – kupón, ZZ – známlový zošitok, FDC – obálka prvého dňa vydania

Z dôvodu väčšej prehľadnosti uverejňujeme aj nominálne hodnoty známok vyjadrené symbolmi podľa platnej tarify.

T2 50 g	10 Sk	T1 50 g	16 Sk
T2 100 g	14 Sk	T1 100 g	18 Sk
T2 500 g	15 Sk	T1 500 g	19 Sk
T2 1000 g	31 Sk		

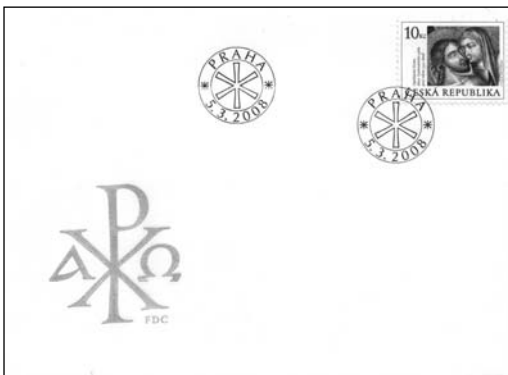
Z NOVINEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

Česká pošta vydala 5. marca 2008 príležitostnú známku nominálnej hodnoty 10 Kč s námetom **Veľkej noci**. Znáмка (kat. č. 0548) bola vytlačená rotačnou ocelotlačou kombinovanou štvorfarebnou ocelotlačou na tlačových listoch s 50 známkami.

Na známke je „Oplakávanie Krista“, detail z doskového oltárneho obrazu, ktorý vytvoril Majster Vyšebrodského cyklu. Tento anonymný umelec, ktorý patrí k zakladateľom českej gotickej doskovej maľby, je označovaný podľa oltára z juhočeského cister-

ciárskeho kláštora vo Vyššom Brode. Dielo na lipovom dreve potiahnutom plátnom je majetkom Národnej galérie v Prahe.

Piaty marec 2008 bol dňom vydania aj ďalšej známky k **Svetovej výstave poštových známok Praga 2008**. Na známke nominálnej hodnoty 10 Kč je nástenná maľba z Poštového múzea v Prahe od J. Navrátila.

Josef Navrátil (1798 – 1865) sa u svojho otca vyučil za maliara bytov, neskôr študoval na pražskej Akadémii (1819 – 1823). Bol najznámejším pražským dekoratívnym maliarom, ktorého doménou boli nástenné maľby meštianskych, šľachtických i cisarskych domov. Emisia zároveň pripomenie 90. výročie založenia Poštového múzea v Prahe (18. 12. 1918), ktorého sídlo je pôvodnou obytnou časťou na mieste kedysi stojaceho mlyna.

V 19. stor. patril z á m o ž n é m u mlynárovi a mecenášovi umenia Michalovicovi, ktorý poveril svojho priateľa Navrátila výzdobou interiérov. V tzv.

Divadelnom salónku je 16 výjavov z historických legiend a divadelných hier, napr. Oldřich a Božena, Libušin súd,

Wilhelm Tell a ďalšie. Na známke je jeden z nich – „Lazebnice“ Zuzana prevádzajúca kráľa Václava IV. cez Vltavu.

Znáмка (kat. č. 0549) bola vytlačená rotačnou ocelotlačou kombinovanou štvorfarebnou hĺbkotlačou na tlačových listoch s 30 známkami a vo zvláštnej úprave pre známkové zošity (8 známok a 4 potlačené kupóny).

V emisnom rade výplatných známok **Krása kvetov** Česká pošta vydala 5. 3. a 19. 3. 2008 ďalšie dve známky. Znáмка nominálnej hodnoty 21 Kč zobrazuje **gerberu** (kat. č. 0550), na známke 3 Kč je **azalka** (kat. č. 0554). Znáмки boli vytlačené rotačnou ocelotlačou kombinovanou trojfarebnou hĺbkotlačou na tlačových listoch s 100 známkami. Kresbu známky zvyrazňuje iridescendná farba so sklopným efektom.

Gerbera pochádza z juhu Afriky. Dnes sa pestuje široká škála foriem s plnými alebo jednoduchými kvetmi vo všetkých možných farbách okrem modrej. Rastlina má trsovitý vzrast a veľké podlhovasté tmavšie listy tvoriace ružicu. Z trsov vyrastajú až 70 cm dlhé stvolky, na konci ktorých vyrastá kvetenstvo s priemerom 10 cm. Okraj je tvorený jednou alebo viacerými radami dlhých jazykovi-

tých kvetov s ostrejším alebo obľým zakončením. Stredový terč je žltý alebo je zafarbený rovnakou farbou ako jazyky. Kvety sa často používajú na živé aranžovanie kytíc. Pretože je stonka veľmi krehká, vyvážu-je sa drôtkom.

Azalky pochádzajú z horských oblastí Číny (Indické azalky – *Rhododendron simsii*) a Japonska (Japonské azalky). Korene rastlín sú plytko rozrastené pod povrchom pôdy. Listy sú striedavé, vajčkovité, kvety vyrastajú jednotlivito alebo vo vrcholovom okvetí. Podľa odrôd kvitnú od novembra do mája. Kvety sú plné alebo jednoduché, farby ružovej, lososovej, oranžovej, červenej až fialovej. Indické azalky sú stálezelené. Kvetenstvo tvorí 2 až 6 širokých kvetov v mnohých farebných odtieňoch.

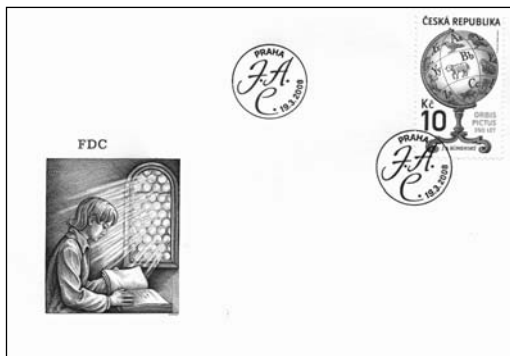
Japonské azalky boli vyšľachtené z *Rhododendron obtusum*, ktorý pochádza z Japonska. Ker dorastá do výšky 80 cm. Listy sú poloopadavé, okvetie je tvorené 1 až 3 nálevkovitými kvetmi. Kvitnú od apríla do mája. Najvhodnejšia teplota je od 10 do 12°C. Pri vyšších teplotách rýchle odkvitnú a sú menej vyfarbené.

Príležitostnou známkou Česká pošta 19. marca 2008 pripomenula **350. výročie vydania diela J. A. Komenského Orbis pictus**. Ján Amos Komenský (1592 – 1670) je svetovo uznávaný český mysliteľ, teológ, spisovateľ a zakladateľ modernej pedagogiky. Orbis pictus (Svet v obrazoch) je aplikáciou jeho didaktických zásad a je prvou obrazkovou encyklopédiou pre deti vôbec. Bola vydaná v r. 1658 v Norimbergu latinsky a nemecky a rýchle sa šírila do ďalších krajín. S českým textom vyšla až r. 1685 v Levoči, a to v štvorjazyčnom vydaní (česky, latinsky, nemecky a maďarsky). Dielo má stopäťdesiat kapitol a má ucelený didaktický sled – na neživú prírodu nadväzuje botanika, zoológia, náboženstvo a nakoniec človek a jeho činnosti. Dielo nebolo len školskou učebnicou, ale aj dôležitou pomôckou pri výuke materinského jazyka. Orbis pictus sa používal

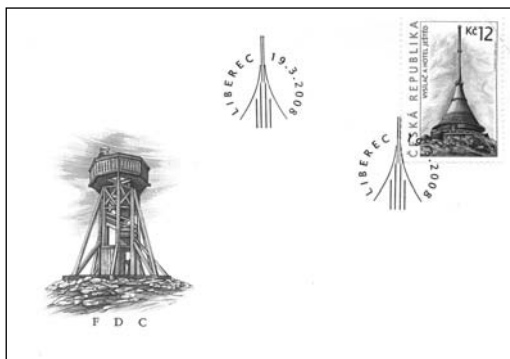
v školách 200 rokov a môže byť dodnes užitečný ako pomôcka pri výučbe latinčiny. Znáмка tematicky naväzuje na minulý rok vydanú známku k 350. výročiu vydania diela Opera didactica omnia.

Znáмка nominálnej hodnoty 10 Kč (kat. číslo 0551) bola vytlačená rotačnou ocelotlačou kombinovanou trojfarebnou hĺbkotlačou v náklade 1 mil. kusov na tlačových listoch s 50 známkami.

V emisnom rade **Krásy našej vlasti** Česká pošta vydala 19. marca 2008 dve známky. Prvá, nominálnej hodnoty 12 Kč, zobrazuje horu **Ještěd**, druhá, mesto **Hradec Králové** (15 Kč). Znáмки boli vytlačené štvorfarebnou (12 Kč) a päťfarebnou (15 Kč) ocelotlačou z plochých dosiek na tlačových listoch s ôsmimi známkami v náklade po 288 tis. a majú kat. číslo 0552 – 0553.

Hora **Ještěd** v severných Čechách je vysoká 1012 m. Prvou stavbou na Ještěde bol podľa kronikára J. C. Rohna kamenný kríž z r. 1737. Od tých čias sa tu vystriedalo niekoľko stavieb. Súčasná dominanta Ještěda bola otvorená r. 1973 a je dielom architekta Karla Hubáčka. Bola navrhovaná ako televízny vysielateľ a hotel. Má tvar rotačného hyperboloidu výšky 94 m (vrátane antény). Na dvoch najnižších podlažiach je technické zariadenie, nad nimi je výhľadová terasa a hotel. Hornú časť využívajú telekomunikačná technika a vrchol tvorí trubkový podsta-

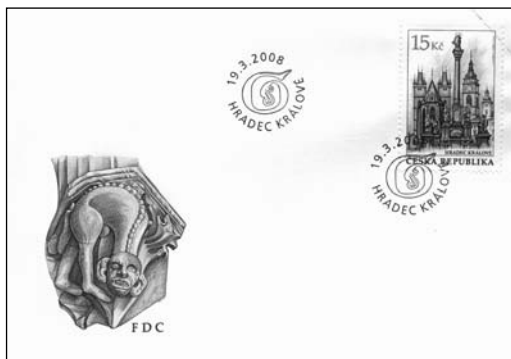
vec s anténou vysokou 17 m. Za svoju neobyčklú stavbu, ktorá je dnes národnou kultúrnou pamiatkou, dostal arch. Hubáček v r. 1969 svetovú prestížnu Perretovu cenu.

Hradec Králové leží vo východných Čechách na sútoku Labe s Orlicou a patrí k najstarším českým mestám. Od r. 1225 bol slobodným kráľovským mestom, v r. 1306 ho

kráľ Václav II. ustanovil venným mestom českých kráľovien. Jeho historické jadro je mestskou pamiatkovou rezerváciou. Na známke je časť Veľkého námestia s pozoruhodným zoskupením veží z rôznych historických období. Sú tu dve 40 m vysoké veže gotického katedrálneho kostola sv. Duha, vedľa stojí renesančná Biela veža, jedna z dvoch hodinových veží starej radnice

s morovým stĺpom v popredí.

Ministerstvo priemyslu a obchodu ČR vydalo 5. marca 2008 príležitostný poštový lístok s vytlačenou známku 10 Kč **Architekt, staviteľ a mecenáš Josef**

Hlávka. Na známke je detail jeho portrétu od V. Brožíka. V obrazovej časti lístka je zámok v Lužanoch na Plzeňsku, ktorý Hlávka kúpil a v rokoch 1886 – 1887 prestavil. Lístok viacfarebným ofsetom vytlačila PTC Praha, a. s. Pod logom Českej pošty je hologram, ktorý slúži ako ochranný prvok.

Rakúsko

Rakúska pošta, známa svojimi originálnymi nápadiami, vydala 28. februára 2008 pri príležitosti **50. výročia rakúskych aerolinií** (Austrian Airlines) známku nominálnej hodnoty 1,40 eur kombinovanú so strieracím žre-

bom. Plôška na stieranie je vpravo hore pod nominálnou hodnotou. Známkou, ktoré v počte 700 000 kusov ofsetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň, skrývajú pod stieracou farbou 5 050 výhier! Päťdesiat šťastlivcov môže vyhrať let pre jednu osobu, cieľové miesto je označené trojpísmenným kódom. Ďalších 5 000 výhercov získa model lietadla Airbus 320.

Rakúske aerolinie boli založené 30. septembra 1957 a 31. marca 1958 sa uskutočnil prvý let lietadlom Vickers Viscounts 779 na trati Viedeň – Londýn. Po období rozkvetu leteckej dopravy, v roku 1988 prišlo k úpadku spoločnosti a odvtedy prešli rakúske aerolinie viacerými zmenami, aby v roku 2006 so 100 lietadlami zabezpečovali lety do 130 miest a prepravili 10,8 mil. cestujúcich.

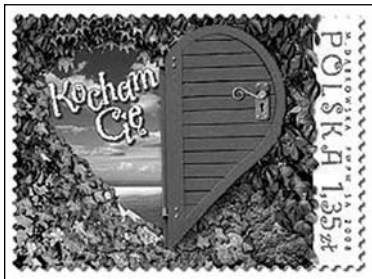
Spoločné vydanie Rakúska s Lichtenštajnskom

z 3. marca 2008 reprodukuje obraz lichtenštajnskej princeznej Márie Františky (1834 – 1909) vo veku dvoch rokov. Obraz je dielom známeho maliara portrétistu Fridricha Amerlinga (1803 – 1887), ktorý ho namaloval v roku 1836. Originál obrazu – olej na kartóne – má rozmery 27 x 33 cm. Detaily tváre spiaceho dievčatka s ružovými líčkami, zvierajúceho v ruke bábiku, sú zvýraznené slnečnými lúčmi, čím sa umocňuje pôsobivosť portrétu, patriaceho medzi významné diela autora.

Známkou nominálnej hodnoty 1,25 eura bola vytlačená ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou na tlačových lístoch s ôsmimi známkami v náklade 800 000 kusov (obr. známky je na obálke).

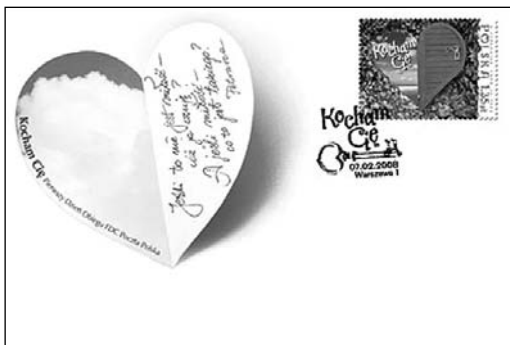
Polsko

K sviatku sv. Valentína Poľská pošta vydala 7. februára známku nominálnej hodnoty 1,35 zł. Tento sviatok je

v Poľsku veľmi populárny, najmä medzi mladými ľuďmi, ktorí mali možnosť svoje vyznania doplniť aj známkou symbolizujúcou najkrajší cit.

Známkou bola vytlačená ofsetom v náklade 2 mil. kusov na tlačových listoch s 20 známkami.

Ukrajina

Ukrajinská pošta vydala 23. februára 2008 sériu troch známok venovanú spisovateľovi, básnikovi, dramatikovi, filozofovi, humanistovi, maliarovi, významnému predstaviteľovi ukrajinského národného obrodzenia, Tarasovi Ševčenko-ovi. Jeho literárne dedičstvo je považované za vrchol ukrajinskej tvorby. Ševčenko písal aj v ruštine a vytvoril niekoľko vysoko cenených malieb.

Narodil sa 9. marca 1814 v nevoľníckej rodine v dedine Morynci, neďaleko Kyjeva, vtedy časti cárskeho Ruska. Ako deväťročný stratil matku a o dva roky osirel úplne. Po dvoch rokoch roboty na panskom utiekol do blízkeho mestečka Lysianki, kde ho prichýlil maliar ikon. V trinástich rokoch sa stal obecným pastierom. Na lúčach sa stretával s vandrujúcimi slepcami, ktorí spievali o slávnych dejinách Ukrajiny, národných hrdinoch, čo ho neskôr inšpirovalo v jeho literárnej i výtvarnej tvorbe. Jeho malby si všimol aj majiteľ panstva a stal sa jeho osobným maliarom. Ševčenko ho sprevádzal pri jeho pobyte vo vtedy poľsky hovoriacom Vilniuse, kde mu umožnil učiť sa u známeho maliara Rustema. Neskôr sa s Tarasom presunuli do Petrohradu, kde sa ako sedemnásťročného ujal uznávaný pedagóg profesor Širajev, ktorý ho zasvätil do systematickej nauky výtvarného umenia.

Ševčenkov vloh v roku 1836 objavili známi ruskí maliari, ktorí sa ho usilovali oslobodiť spod nevoľníckych povinností, aby mohol študovať na Akadémii umení. Napokon sa im podarilo 5. mája 1838 vykúpiť Ševčenkovu slobodu.

Poéziu začal písať ešte ako nevoľník, jeho prvá zbierka vyšla v roku 1840 pod názvom Kobzar. V roku 1841 vydal epické dielo *Hajdamaci*. V septembri toho istého roka Ševčenko získal už svoju tretiu striebornú medailu za maľbu *Cigánska veštkyňa*.

Taras Ševčenko strávil posledné roky svojho života písaním nových diel, maľbou, ako aj úpravou predošlých prác. Žiaľ, roky vo vyhnanstve mu značne podlomili zdravie a 10. marca 1861 zomrel - deň po svojich 47. narodeninách. Vytúženého zrušenia nevoľníctva sa nedožil - skončil o sedem dní skôr...

Na známke nominálnej hodnoty 1 UAH je maľba *Cigánska veštkyňa* (1841), na známke 1,52 UAH je ilustrácia k zbierke *Katerina* (1842) a na známke 2,47 UAH je autopoortrét z roku 1840. Známkami boli vytlačené ofsetom na tlačových listoch s 11 známkami a jedným kupónom v náklade po 200 000 kusov.

(spracoval -pem-)

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK február 2008

dátum, domicil, text pečiatky, autor, farba

■ 22. 2. 2008 Hlboké: 120. VÝR. ÚMRTIA J. M. HURBANA
• František Horniak • čierna

■ 29. 2. 2008 Šala 1: ŠALIANSKY MÄTKO JOZEFA
CÍGERA HRONSKÉHO • Miroslav Regitko • čierna

NOVÉ MINCE

■ Slovenské obehové mince 2008 – Historické regióny Slovenska

Kremnická mincovňa vo februári 2008 dodala na trh sadu obehových mincí ročníka 2008 s názvom **Historické regióny Slovenska – Pohronie • Horehronie • Podpoľanie • Liptov**.

Mince so žetónom sú uložené v priesvitnej fólii v skladačke, ktorá sa zasúva do štvorcového obalu

150 x 150 mm. V skladačke sú v slovenskom a anglickom jazyku texty približujúce jednotlivé historické regióny Slovenska doplnené pôsobivými fotografiami. Na zadnej strane sú parametre obehových

mincí, na jednej strane žetóna sú znaky symbolizujúce Pohronie a Horehronie, na druhej Podpoľanie a Liptov.

Nové euromince

Ďalším štátom eurozóny so spoločnou európskou menou od 1. januára 2008 je Malta.

Prinášame vyobrazenie maltských euromincí.

Hlavným motívom mincí 1 € a 2 € je znak, ktorý používa Rád maltézskeho rytierov. Počas vlády rádu na Malte v rokoch 1530 a 1798 sa s týmto ostrovom začal spájať osemcípý kríž, ktorý sa dnes často označuje ako maltézskeho kríž.

1 €

50 centov

Na minciach 10, 20 a 50 centov je zobrazený štátny znak Malty – štít s heraldickou podobou maltézskej štátnej vlajky, na ktorom je zvršok veže predstavujúci maltéské opevnenia a označujúci mestský štát. Po ľavej strane štítu je olivová a po pravej palmová vetvička – symboly mieru tradične spájané s Maltou. Vetvičky sú pod štítom zviazané páskou, na ktorej je nápis „Repubblika ta' Malta“ (Maltská republika).

20 centov

10 centov

5 centov

Na minciach 1, 2 a 5 centov je zobrazený oltár z prehistorického chrámu Mnajdra, ktorý bol postavený okolo roku 3600 pred n. l. na miernej vyvýšenine nad morom.

2 centy

1 cent

(podľa www.ecb.int)

Košický hárček – rozlíšenie hárčekových polí podľa skutočného umiestnenia na tlačovej doske (I)

ÚVOD

Študijná práca autora **Jaroslava Čtvrtečku** vznikla začiakom 80. rokov a bola aktualizovaná v rokoch 2003 – 2007. Nadväzuje na prácu Š. Kassaya: Košické známky (1972), terciárne chyby boli doplnené o niektoré poznatky P. Pažouta. Štúdiá je kvalitatívnym spresnením a zdokonalením náhodných poznatkov o Košickom hárčeku na základe zistených objektívnych skutočností.

Umiestnenie jednotlivých hárčekových polí na tlačovej doske podľa rekonštrukcie potvrdzuje, že číslovanie hárčekových polí v pôvodnej štúdii, ktoré prebrali aj všetky špecializované katalógy, bolo náhodné, pričom v ani jednom prípade sa nezohoduje so skutočným umiestnením na tlačovej doske.

Obsahom štúdie je predovšetkým opis sekundárnych a terciárnych chýb, potrebný na jednoznačné určenie poradia tlačových dosiek na jednotlivých hárčekových poliach. Pre ďalšiu špecializáciu sú metodicky opísané náhodné chyby, v závere štúdie sa uvádza úplná rekonštrukcia tlačového hárku.

Číslovanie jednotlivých hárčekových polí (HP) na základe úspešnej rekonštrukcie zistenej autorom a po dohode s autorom, je takto uverejnené prvýkrát.

Štúdiá môže byť aj návodom, ako sa venovať špecializácii hárčeka. Možno sa zamerať na:

1. Kombinácie tlačových dosiek

- sada 15 hárčekových polí bez rozdielu kombinácií,
- kompletizácia viacpočetných kombinácií 222, 111 a 112. Celkovo 45 kombinácií. Výskyt týchto troch kombinácií je vo viac ako v 90 % nákladu,
- kompletizácia málopočetných kombinácií 211 a 221 s výskytom do 6% a 3,5%. Podľa súčasných poznatkov je ich získanie takmer nemožné,
- kompletizácia ostávajúcich

kombinácií 122 a prípadne 121 a 212. Výskyt týchto kombinácií je takmer nulový.

2. Rozmeriavacie značky ako základný stavebný prvok rekonštrukcie tlačového hárku.

- ide o terciárne chyby modrej farby na oboch tlačových doskách, nachádzajúce sa len na vonkajších hárčekových poliach.

3. Náhodné chyby.

- náhodné chyby a ich rozlišovanie podľa príčin vzniku. V štúdii je opísaných 12 skupín.

I. SEKUNDÁRNE CHYBY

Rozlíšenie jednotlivých HP možno pomocou sekundárnych chýb, ktoré sa vyskytujú na všetkých tlačových doskách zhotovených z jednej montáže 15 HP pre konkrétnu farbu – sivozelenú (SZ), modrú (M) a červenú (Č). Chyby podtlačovej olivovej farby neboli zisťované. (Pozn. red.: Pôvodne označovaná farba ako sivočierna sa v tejto štúdii uvádza správnejšie ako **sivozelená**.)

Sekundárne chyby všetkých HP sú označené na vyobrazení jedného hárčeka.

1 (14)	2 (8)	3 (1)
4 (9)	5 (12)	6 (4)
7 (11)	8 (5)	9 (10)
10 (2)	11 (3)	12 (15)
13 (7)	14 (13)	15 (6)

Montážna zostava tlačovej dosky obsahovala 15 háčkových polí v usporiadaní päť radov po tri háččky. Na schematickom zobrazení sú v zátvorkách uvedené čísla HP podľa pôvodného náhodného číslovania.

Opis a vyobrazenie sekundárnych chýb na HP 1 až 15 podľa rekonštrukcie jednotlivých HP na tlačovej doske (pôvodné označenie uvádzané v špecializovaných katalógoch je v zátvorke)

• HP 1 (14)

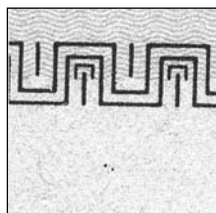

SZ, Č – názov KOŠICE
– 3,4 mm nad písmenom C
je sivozelený a červený bod

• HP 2 (8)

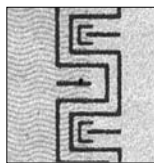

M – známka 6K – pod dymom pravého komína
je modrý bod

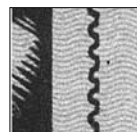

SZ, M – dolné meandre
– 3,5 mm pod 8.
meandrom sprava je
sivozelený a modrý bod

• HP 3 (1)

M – pravé meandre
– v kresbe 8. meandra
zdola je modrá škvrna

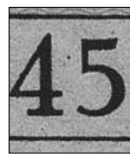

SZ – známka 5K
pravé zúbkovanie, vpravo
0,5 mm od 7. zúbka zhora
je sivozelený bod

• HP 4 (9)

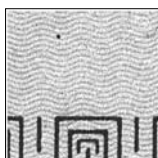

SZ, M, Č – nápis
ČESKOSLOVENSKÁ
– pod písmenami E a N
3,6 mm pod čiarou stuhy
je sivozelený, modrý
a červený bod

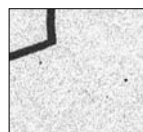

M – rok 1945 modrý
– medzi číslicami 4 a 5
dvojica nerovnako
veľkých modrých bodov

• HP 5 (12)

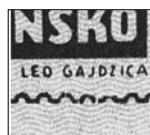

M – dolné meandre
– 4,6 mm nad 5.
meandrom sprava
je modrý bod

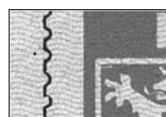
M – pravé meandre
– vpravo, 10,3 mm
od 1. meandra zhora
je modrý bod

• HP 6 (4)

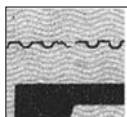
SZ – známka 5K
– pod písmenami
GAJDZ mena
GAJZICA sú
prerušené dva zúbky

• HP 7 (11)

SZ – známka 2K
– ľavé zúbkovanie,
vľavo 0,5 mm od
10. zúbka zhora
je sivozelený bod

• HP 8 (5)

SZ – známka 5K
– hore, 5. oblúčik
zúbkov zľava
je prerušený

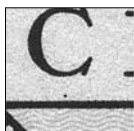
M – dolné meandre
– 0,5 mm nad 10.
meandrom sprava
malý modrý bod

• HP 9 (10)

SZ – známka 5K – nad 1.
písmenom O nápisu
ČESKOSLOVENSKO
je sivozelený bod

• HP 10 (2)

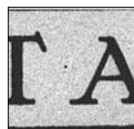

M – nápis
ČESKOSLOVENSKÁ
POŠTA – 1 mm
pod písmenom Č
je modrý bod

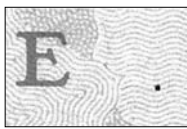

Č – slovo PREZIDENTA
– vľavo, 2,3 mm od
písmena P je
červená škvrna

• HP 11 (3)

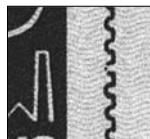

M – nápis ČESKOSLO-
VENSKÁ POŠTA
– medzi písmenami T - A
je modrý bod

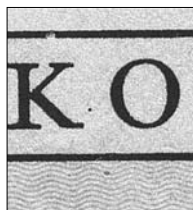
SZ – 4,4 mm za päťou
písmena E
je sivozelený bod

• HP 12 (15)

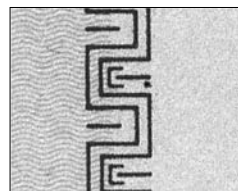

SZ – známka 5K – vpravo,
7. oblúčik zúbkov zdola je
prerušený

• HP 13 (7)

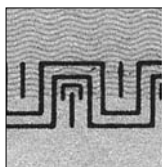

M – nápis ČESKOSLO-
VENSKÁ POŠTA
– medzi písmenami
K a O modrý bod

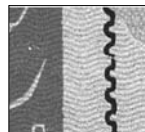
M – pravé meandre
– v kresbe 3. meandra
zhora je modrá škvrna

• HP 14 (13)

M – dolné meandre –
v 13. meandri zľava je
šikmá modrá škvrna

• HP 15 (6)

SZ – známka 2K
– vpravo, 11. zúbok
zdola je zoslabený
až prerušený

SZ – ľavé meandre
– vľavo, 9 mm od 12.
meandru zdola je
výrazná sivozelená škvrna

Základné údaje týkajúce sa Košického hářčeka sú všeobecne známe. Na doplnenie treba ešte pripomenúť, že po vydaní Košických známok (prvá časť emisie 26. marca 1945) poštová správa, ktorá vtedy sídlila a v Košiciach, mienila vydať pamätné hářčeky pri príležitosti návratu prezidenta republiky do vlasti. Tlačiareň WIKO v Košiciach začala prípravné práce v ťažkých technických podmienkach. Po vytlačení asi 6 000 kusov hářčeka sa zistilo, že tlač je ohrozená z dôvodu nedostatku rovnakého papiera. Preto sa vydanie časovo posunulo a vytlačené exempláre sa úradne zničili. Následne sa Povereniecťvo pošť presťahovalo do Bratislavy, kde sa rozhodlo, že hářček s použitím známok Košického vydania aj s ich nominálnymi hodnotami, v grafickej úprave J. Vlčeka, vytlačí tlačiareň Neografia v Martine. Preto hářčeku ostalo pomenovanie „Košický“.

(Podľa štúdie Jaroslava Čtvrtečku spracoval -pem-)

**MALÉ OKIENKO
TELEKARTISTU**
/120/
RUBRIKA PRE ZBERATELOV
TELEFÓNNYCH KARIET
Marian Jobek

Čo nové pribudlo do našich zbierok slovenských verejných TK

V MOT 117 som naposledy uvádzal verejnú TK od premenovanej spoločnosti T-Com (A 205), pričom som upozorňoval aj na nedostatok v súvislosti s číslovaním noviniek roku 2007, ktorého sa T-Com dopustil.

Začiatkom tohto roka vydala spoločnosť T-Com ďalšie TK z roku 2007 (obr. 1).

A 206	Digitálna televízia Magio	čip GEM 6b
	<i>(hlavy štvorice mladých ľudí)</i>	
3/2007 20 000 ks	120 Sk (60 jednotiek)	20 000 ks

Na TK spoločnosti T-Com sa použili čipy GEM 6b od francúzskej firmy GEMPLUS. Zatiaľ nemám vedomosť, či sa na oboch TK objavil aj čip GEM 6a. Na karte A 206 je číslovač TČi 3 (nové označenie podľa môjho nového katalógu – vydanie august 2007, bližšie pozri MOT 113, nahrádzajúce pôvodné označenie TČi), pričom číslovač je umiestnený vpravo dolu na jej zadnej strane. TK má platnosť do 31. 12. 2009.

Zaujímavosť z Číny na TK IV – krásne slovacikum

Len nedávno – v MOT 118 som sa venoval niekoľkým čínskym zaujímavostiam na TK, ktoré sa objavili na zberateľskom trhu hlavne prostredníctvom čínskych obchodníkov, ktorí si už zvykli v posledných rokoch sa zúčastňovať na Medzinárodnom zberateľskom veľtrhu „Sbérateľ“ v Prahe. Takýmito zaujímavosťami bola séria

10 kusov prepaid karty s vyobrazením lietadiel rôznych leteckých spoločností, na ktorých boli aj slovaciká.

Vydavateľ, čínska spoločnosť CHINA TIETONG z provincie Hunan, však opäť prekvapila. Pred niekoľkými dňami som mal možnosť vidieť skutočne pekné štvorkusové puzzle, ktoré má opäť výrazné slovacikum. Na puzzle je vyobrazená kopula Svätopeterského chrámu v Ríme (obrázok na obálke). Obrázec kopuly zasahuje do všetkých štyroch TK puzzle. Skôr ako opíšem puzzle, je na mieste uviesť niečo o tomto chráme.

Svätopeterský chrám alebo Chrám sv. Petra, alebo tiež Basilica di san Pietro je unikátnou stavbou a patrí k najznámejším a najväčším stavbám na svete. Je všeobecne známe, že najmenším štátom na svete je Vatikánsky štát, alebo skrátene Vatikán. Má rozlohu len 0,44 km², ale zato v produkcii zberateľských materiálov (napr. známky, mince, telefónne karty a pod.) je to veľmoc. Má vlastnú mincovňu, kde okrem vatikánskych euromincí razí aj rôzne medaily. Dlhodobou vydáva vlastné známky, ktoré sú vďačným zberateľským objektom pre zberateľov na celom svete. Má umiernenú produkciu telefónnych kariet, napr. s mnohými reprodukciami cirkevných umeleckých diel. Tento miništát má z tejto produkcie dobré príjmy, má však aj silný sektor turistického ruchu a vydavateľskej činnosti, ktorý tiež výdatne naplňa štátnu kasu.

Tento bohatý miništát, ktorého dominantné pamiatky vrátane Chrámu sv. Petra sa nachádzajú mimo územia samotného Vatikánskeho štátu – na území Svätého mesta, alebo svetsky povedané na území hlavného mesta Talianska – Ríma, je však veľmocou aj svojím vplyvom vo svete. Je tu centrum katolíckej cirkvi na čele s doživotne voleným pápežom, ktorý je nielen na čele cirkevnej monarchie ako rímsky biskup, ako pápež alebo najvyšší veľňaz katolíckej cirkvi (Pontifex Maximus), ale je to s poradným kolégiom biskupov – kardinálov hlava katolíckej viery pre viac ako 1,1 miliardy veriacich. Na čele katolíckej cirkvi je dnes Nemecký pápež, ktorý prijal meno Benedikt XVI.

Chrám sv. Petra sa rozkladá na ploche až 22 067 m². Do roku 1990 bol tento chrám najväčším kresťanským chrámom na svete. V tom roku prvenstvo prevzal Chrám Matky Božej v novovytvorenom hlavnom meste Yamoussoukro, ktoré sa nachádza na území

západoafrického štátu Pobrežie Slonoviny, ktorý mnohí zberatelia poznajú aj pod názvom Côte d' Ivoire.

Chrám sv. Petra popri svojich rozmeroch vzbudzuje rešpekt aj tým, že bola vôľa ho dostavať. Trvalo to dlhšie – až 170 rokov, pričom pečať tejto mohutnej stavbe vtláčili postupne mnohí významní stavitelia vtedajšej doby – stačí spomenúť takých veľkánov ako bol Raffael alebo Michelangelo. Miesto jeho postavenia nebolo náhodné – v roku 1450 pápež Mikuláš V. namiesto dosluhujúcej baziliky začal s výstavbou nového chrámu. Pôvodnú baziliku, ktorú dal postaviť pred viac 1 000 rokmi predtým kresťanský cisár Konštantín Veľký (niekedy okolo roku 326 n. l.), postavili údajne nad hrobom muža, ktorý bol asi v roku 64 n. l. ukrižovaný počas vlády cisára Neróna, a ktorý obetoval svoj život viere. Jeho hrob na verejnom cintoríne sa postupne stal pútnickým miestom. Týmto mužom mal byť jeden z najznámejších apoštolov – sv. Peter, odtiaľ pochádza aj názov chrámu.

Chrám aj jeho predchodkyňa – pôvodná bazilika postupne nadobúdali svoju dôležitosť. Bolo to miesto korunovácie významných panovníkov – napr. na Vianoce roka 800 n. l. tu bol korunovaný pred hlavným oltárom za rímskeho cisára významný franský kráľ Karol Veľký.

Chrám má tvar rovnoramenného gréckeho kríža spolu s hlavnou kopulou, päť lodí, stĺpovú predsieň a k tomu objekty, ktoré boli postupne dostavované – niektoré s väčším, niektoré s menším úspechom. Kopula baziliky sv. Petra alebo tiež Dómu sv. Petra sa rozprestiera nad pápežským oltárom a hrobom, o ktorom sa predpokladá, že sú v ňom údajne pozostatky apoštola sv. Petra. Túto skutočnosť archeológovia nedokázali doteraz hodnoverne preukázať. Kopula má úctihodné rozmery – má priemer 42 metrov, výšku 132 m a obvod štyroch nosných pilierov je až 71 metrov. Nielen samotný chrám je impozantný. Je nim aj námestie pred samotným chrámom. Jeho realizácia bola plynulejšia a prebiehala relatívne krátko v rokoch 1656 až 1667. Na 284 toskánskych stĺpoch, ktoré vytvárajú polkruhovitý tvar námestia (dielo vytvoril stavitel Bernini), sú sochy svätých. V prípade veľkých cirkevných sviatkov námestie pojme desiatitisíce pútnikov a turistov. Pri čelnom pohľade z námestia na chrám, na pravej strane námestia vidieť balkón, odkiaľ je zvykom pápežov prihovárať sa veriaciom.

Najvýraznejšiu pečať tejto inštitúcie v novodobých dejinách vtláčil pápež Ján Pavol II, pôvodnom Poliak, prvý netaliansky pápež od roku 1522, ktorého pontifikát bol tretí najdlhší v histórii a trval takmer 27 rokov od roku

1978 do roku svojho úmrtia v roku 2005. Tento pápež počas svojho pontifikátu precestoval počas svojich viac ako 100 zahraničných ciest väčšiu vzdialenosť, ako všetci pápeži v celej histórii dohromady. Navštívil aj Slovensko, a to hneď trikrát (v rokoch 1995, 2001 a 2003). K Slovensku mal osobitný vzťah. Nebola to len blízkosť slovenského a poľského jazyka. V mladosti sa chodieval napr. lyžovať do Vysokých Tatier z blízkeho Krakova. A práve dva obrázky tohto pápeža sa objavili na čínskom puzzle, ktoré opisujem. Jedným z nich je aj obrázok slovenskej známky vydanéj v roku 2003.

Séria prepaid kariet pozostáva zo štyroch vľavo vpredu číslovaných kariet systémom od 4 – 1 po 4 – 4. Karty majú kódové označenie ZGTT-IP-559 (4 – 1 až 4 – 4). Karta s označením 4 – 1 má nominálnu hodnotu 10 jüanov (asi 31 Sk), karta s označením 4 – 2 má nominálnu hodnotu 20 jüanov + bonus 1 jüan (asi 62 Sk), karta s označením 4 – 3 má nominálnu hodnotu 50 jüanov + bonus 5 jüanov (asi 156 Sk) a karta s označením 4 – 4 má nominálnu hodnotu 100 jüanov + bonus 10 jüanov (asi 310 Sk).

Všetky karty tejto série sa vyznačujú na averze rovnakým dizajnom. Reverz všetkých kariet zo série je rovnaký. Platnosť kariet, ak som to z čínskych znakov správne vylúštil, bola len do 31. 12. 2006 a náklad bol po 10 000 ks.

Na karte s označením 4 – 1 je vyobrazený pápež Ján Pavol II. na chorvátskej známke Mi 710, nominálna hodnota 2,30 kuna, bola vydaná v roku 2005 pri príležitosti úmrtia pápeža Jána Pavla II. Známkový obraz tvorí vynikajúca reportážna fotografia Gabriela Bouyasa z agentúry France Presse (obr. 3).

Na karte s označením 4 – 2 je vyobrazený pápež Ján XXIII. na západonemeckej známke Mi 609, nominálna hodnota 30 pfenigov, bola vydaná v roku 1969. Ide o pripomenutie jeho encykliky „Pacem in terris“ (Pokoj Zemi). Pontifikát tohto pápeža bol v rokoch 1958 až 1963.

Na karte s označením 4 – 3 je vyobrazený pápež Ján Pavol II. na slovenskej známke č. 307 (Mi 466), nominálna hodnota 12 Sk (obr. 2 na predch. strane). Znáмка bola vydaná

v roku 2003 pri príležitosti poslednej (tretej) návštevy pápeža Jána Pavla II. na Slovensku. Autorom výtvarného návrhu známky je Jozef Baláž, známka bola vydaná v samolepiacej úprave na TL so štyrmi známkami.

Na karte s označením 4 – 4 je vyobrazený pápežský znak. Luxemburská známka Mi 1124 bola vydaná v roku 1985 pri príležitosti návštevy pápeža Jána Pavla II., nominálna hodnota známky je 10 frankov.

Historické telefóny na TK

Jedným z vďačných námetov na telefónnych kartách od ich začiatku sú aj telefónne prístroje a ich historický vývoj. Nesnažím sa spraviť prierez tohto námetu – to by museli spraviť iní zberatelia, ktorí sa ním podrobne zaoberajú. Dostala sa mi nedávno do rúk veľmi pekná nemecká štvorkusová séria s týmto námetom a rád by som ňou oboznámil aj čitateľov.

Séria bola vydaná pod označením E 05 až 08, 08.92 (je z augusta roku 1992) a má náklad po 30 000 kusov. Séria E bola zameraná na nepravidelné vydávanie 4-kusových sérií pre zberateľov, ktorými nemecká pošta chcela propagovať spôsoby komunikácie. Séria historických telefónov je charakteristická tým, že obrazový podklad na karte tvoria výtvarné umelecké diela, ktoré vznikli v období vzniku zobrazeného telefónneho prístroja.

Na karte E 05 (katalóg Michel E 5) je ako podklad obraz impresionistu Renoira s názvom Le Moulin de la

Galette (obr. 4). Aj zo strany maliarstva (nielen literatúry a hudby) bolo snahou zobraziť konfrontáciu predstáv so skutočnosťou. Na obrázku je obdobie roku 1863, keď sa vynálezca Johann Philips Reis pokúsil predstaviť novú technickú hračku – telefón, ale zostal úplne nepochopený a nebol uznaný. Prístroj bol veľmi jednoduchý, mal pracovať na princípe magnetického poľa, ktoré malo

pohybovať pletacou ihlou pôsobiacou na membránu z jedľového dreva.

Na karte E 06 (katalóg Michel E 6) je obraz prvého nástenného „hovoriaceho“ aparátu z roku 1885, ktorým sa mohla poslať telegrafná správa (obr. 5). Mikrofón a slúchadlo boli ešte oddelené. V telefónnom zozname

bol návod, aby hovoriaci stál asi 1/3 metra od vytvoreného „rezonančného“ otvoru. Obraz podkladu bol v danom období namalovaný novou metódou maľby. Ide o novoimpresionistický pohľad maliara Seureta na svet pod názvom Velmož Jatte na ostrove počas obedného poludnia.

Na karte E 07 (katalóg Michel E 7) je vyobrazený stolný telefónny aparát z Vatikánu v zlatej farbe z obdobia roku 1900 (obr. 6). V tomto roku bol v Nemecku zavedený aj prvý mincový aparát, ale to je už obdobie rozmachu secesie. Podkladový obraz s názvom Salome je dielom maliara Zecchina.

Na karte E 08 (katalóg Michel E 8) je vyobrazený

stolný telefónny aparát z roku 1925, model SA (obr. 7). Nielen technické prostriedky, ale aj umelecké smery sa nemohli ubrániť tendenciám funkcionalizmu. V umeleckom svete sa to prejavovalo napr. v suprematizme, v geometrickej abstrakcii, kde výrazovými prostriedkami boli štvorce, trojuholníky a kríž. Zobrazené pozadie je dielom maliara Malewitscha a má názov Skica pre oponu.

Spracoval mj

Mestské kolky

Menej známou skutočnosťou z oblasti fiškálnej filatelie je používanie mestských kolkov. Niektoré mestá v Uhorsku vydali začiatkom XX. storočia po vzore štátnej správy na úhradu rozličných mestských poplatkov mestské kolky. Na území dnešného Slovenska to boli mestá Košice (Kassa), Ružomberok (Rózsashegy), Banská Štiavnica a Banská Belá (Selmec - és Bélabánya).

V **Košiciach** bolo v roku 1913 vydaných šesť hodnôt kolkov, a to:

- 1 koruna vo farbe sivočervenej, v náklade 16 525 kusov,
- 1 koruna 20 halierov vo farbe žltohnedej, v náklade 2 825 (1) alebo 2 952 kusov (2)
- 2 koruny vo farbe fialovej, v náklade 10 400 kusov,
- 5 korún v zelenočiernej a žltohnedej farbe, v náklade 2 775 kusov,
- 9 korún vo farbe hnedočiernej a sivomodrej, v náklade 2 650 kusov,
- 12 korún v modročiernej a sivomodrej farbe, v náklade 2 725 kusov.

Hodnoty 1 až 2 koruny majú rozmery 27 x 36 mm a ich ústredným motívom je vyobrazenie mestského erb. Ďalšie tri hodnoty majú rozmery 30 x 40 mm so zobrazením Dómu sv. Alžbety, nad ktorým je mestský znak.

Ružomberok vydal v roku 1913 dve hodnoty mestských kolkov:

- 1 koruna v modročiernokarmínovej farbe a
- 10 korún - táto hodnota vznikla pretlačением hodnoty 1 koruna ručnou pretlačou vo fialovej farbe. Údaje o výške nákladu a krešebnej úprave nie sú v podkladovej literatúre (1) uvedené.

Banská Štiavnica a Banská Belá mali zaviesť do používania v roku 1914 dve hodnoty mestských kolkov:

- 1 koruna má farbu karmínovomodrú
- 2 koruny je vo farbe fialovozelenej.

Údaje o výške nákladu a obrázky kolkov nie sú v podkladovej literatúre (1) uvedené.

Podľa uvedeného prehľadu malo byť na Slovensku používaných 10 rozličných mestských kolkov.

Mestské kolky boli používané na úhradu poplatkov za niektoré úkony mestských úradov, ktoré boli oznámené v Budapešti 27. 1. 1913. Tieto poplatky boli vo výške

- 1 K - za potvrdenie k vydaniu cestovného pasu, výpis z daňových kníh, žiadosť o vydanie potvrdenia o údajoch z evidencie, atď.
- 1,20 K - odpisy spisov zo spisovne.
- 2 K - vyhotovenie domovského listu, vystavenie žiadosti o povolenie sobáša.
- 5 K - poplatok za inžiniersku obhliadku miesta
- 9 K - poplatok za vytýčenie stavebného pozemku
- 12 K - poplatok za určenie nivelizácie

Poprevratové použitie mestských kolkov v Košiciach

Použitie mestských kolkov uhorského pôvodu po roku 1918 možno doložiť na Bytových legitimáciach,

Bytová legitimácia vystavená 19. apríla 1920 pre F. Lindnera. Potvrdenie úhrady poplatku za vystavenie legitimácie je vylepením košického mestského kolku v hodnote 1 koruna.

Bytový úrad mesta Košice.
Košice város lakáshivatala.

190

Bytová legitimácia.
Lakásigazolvány.

Oldrich Balcar

odpísaný potvrdzujem, že
Julius igazolom, hogy oprávněný(á) je
jogosítva van

z bytu *Karmínskeho Gmeu* Košickým obyvateľom v *Karmínska*
Košicei lakos által

ulici *B* č. domu prenajatého, ako podnájomník za *K* h. mesiečného
utca házszám alatt bérelt lakásból albérlteként K f. havi bér

najomného *mesiečného nájomu* postfel od dňa *19 jún* 19 *20*
mellett bérbeadott *havi bér* szobát, lakást, ágyat 19 évi hó

počítne skutočne používal.
napjától kezdve tényleges használatba venni.

dňa *19 jún* 19 *20*
Košice, hó n.

prechádza bytového úradu.
lakáshivatali elnöke.

Kassai Hírlap nyomdája '20-220

Košický mestský kolok v hodnote 1 koruna 20 halierov je na Bytovej legitimácii č. 190 znehodnotený dvojazyčnou okrúhlu pečiatkou bytového úradu mesta Košice. Bytová legitimácia bola vystavená pre Oldricha Balcara na nájom posteľe v byte Karmínskeho od 19. júna 1920.

ktoré vydal Bytový úrad mesta Košice v roku 1920. Dvojazyčné slovensko-maďarské tlačivo obsahuje predtlačené údaje o majiteľovi bytovej legitimácii pre-

Na poskytnutie dokladového materiálu ďakujem Dr. V. Chmelárovi z Košíc.

Dušan Evinic

Pramene:

1. P. Hodoš - Špecializovaný katalóg kolokových známok Uhorska
2. L. Holénia - Košické poplatkové kolky (Košice vo filatélii č.17)
3. Dr. I. Flóderer - Magyar okmánybélyegek kézikönyve
4. Zbierka autora

Február 1948 a zaujímavosť na FDC 511 – 513

Nedávno sme sledovali v novinách, rozhlase aj v televízii veľa spomienkových článkov a relácií na historické udalosti spred 60 rokov, ktoré sa dotýkali Februára v roku 1948. Bolo na tú dobu samozrejme, že pošta si ešte v tom roku v novembri pripomenula vedúcu osobnosť Februárových udalostí – vodcu československých komunistov Klementa Gottwalda, poštovým háčekom k jeho nejubilejným narodeninám (52 rokov). Ako prezident sa však K. Gottwald dostal na poštové známky už mesiac predtým v päťznámkovej sérii (Pof. 485 – 489) od autora J. Schmidta. Odstúpený prezident Eduard Beneš, ktorý vo februári prijal demisiu „zradných“ ministrov, a umožnil tým rekonštrukciu novej československej vlády, sa dostal už len na smútočnú známku v septembri.

Pripomenutie februárových udalostí odštartovala československá pošta vydávaním príležitostných zná-

mok už pri ich 1. výročí v roku 1949, aby potom nasledovalo ich vydávanie zo železnou pravidelnosťou každých 5 rokov. Nástup KSČ k moci potvrdil IX. zjazd strany, ktorý nastolil generálnu líniu výstavby socializmu v Československu. Pri prezeraní svojej zbierky FDC som si po rokoch všimol, že moja FDC má práve znám-

ku k tejto udalosti (Pof. 512) na obálke nalepenú obrátene... Je v tom zaujímavá symbolika, ktorá ušla výstupnej kontrole, keďže sa historický vývoj v tom čase obracal od demokracie k totalite moci. (J. M.)

Deväťdesiat rokov FLUGPOST 1918

Dňa 31. marca uplynulo 90 rokov od zavedenia do prevádzky prvej pravidelnej leteckej poštovej prevádzky na svete, na trati Viedeň - Krakov - Lvov. V tomto príspevku nebudem opakovať známe fakty z ľahko dostupných monografií o známkach Rakúska 1850 - 1918 [1], [2], prípadne leteckej filatelickej literatúry [3], ale uvediem zaujímavé informácie z publikácie Ronalda F. Kohla, venovanej začiatkom leteckej pošty v Rakúsku [4], doplnené o nové poznatky z mojej zberateľskej praxe.

vyhlášky je uvedený na str. 20). Je to dôležitý poznatok, ktorý nám dovolí odhaľovať filatelistické výrobky a falzifikáty leteckých celistvostí FLUGPOST 1918. Bohužiaľ, minimálne podozrivé letecké celistvosti z tohto obdobia pribúdajú na aukciách ako huby po daždi, a čo je horšie, sú zobrazované ako pravé alebo chybné identifikované aj v renomovaných publikáciách [1], [2].

V tomto príspevku ukážem identifikačné prvky na zásielkach 1. letov Wien - Krakau (obr. 1 a obr. 2) a Wien - Lemberg (obr. 3) zo dňa 31. 3. 1918 ako priamu aplikáciu citovanej vyhlášky.

Identifikačné prvky pravosti leteckej celistvosti 1. letu z 31. 3. 1918:

1. Podacia denná pečiatka 1/1 WIEN 1 - 30.III.18 X- - * 4f * s rôznym hodinovým údajom (článok III vyhlášky).
2. Označenie Flugpost na prednej strane listu (článok II vyhlášky).
3. Číselné označenie listu - prevažne sa používa obyčajná ceruzka, modrá ceruzka slúžila na označenie smeru prepravy v potrubnej pošte.
4. Letecká známka 2,50 K má vzácnejšie riadkové zúbkovanie $1\frac{1}{2} : 1\frac{1}{2}$.
5. Podacia letecká pečiatka na prednej strane FLUGPOST - 31.III.-IV - * WIEN 1 *(článok V vyhlášky).
6. Na zadnej strane listu je adresa odosielateľa (článok II vyhlášky).
7. Prezenčná pečiatka doručovacej pošty
  - a) pre let Wien - Krakau denná pečiatka KRAKAU 1 - 31.III.18-- - KRAKOW 1 (obr. 2) - jediný deň používania dennej pečiatky

Letecký list dopravený prvým letom Wien - Krakau 31. 3. 1918

Pri tejto príležitosti Rakúska cisárska pošta vydala 27. marca 1918 poštovú vyhlášku č. 15 [4], ktorá nadobudla účinnosť 2. apríla 1918. Z toho vyplýva zaujímavá otázka, čím sa riadila preprava leteckých zásielok v období od 31. 3. 1918 do 1. 4. 1918? Dá sa v tomto období vôbec hovoriť o prefrankovaných zásielkach? Asi je preto presnejšie namiesto označenia prefrankovaná (filatelistická) zásielka používať preklad nemeckého označenia Satzbrief - list vyfrankovaný úplnou sériou leteckých známkov. Situáciu tu zachraňuje fakt, že väčšina leteckých zásielok z týchto dvoch dní sú zásielky dopravené prvými letmi na tejto trati, ktoré majú samostatné ohodnotenie.

Napriek tomuto úradnému nedostatku hneď na začiatku leteckej prevádzky v Rakúsko-Uhorsku, treba na základe mnohoročných zberateľských skúseností konštatovať, že aj popri problémoch cisárstva koncom I. svetovej vojny, bolo dodržiavanie citovanej poštovej vyhlášky veľmi dôsledné (skrátenej preklad poštovej

b) pre let Wien - Lemberg letecká pečiatka FLUGPOST*POCZTA LOTNICZA - 31.III.-VIII15 - LEMBERG 1 * LWOW 1 (obr. 3) (článok V vyhlášky).

Letecký list dopravený prvým letom Wien - Krakau 31. 3. 1918

Oceňovanie jednotlivých druhov leteckých zásielok je samostatná kapitola. Veľkú úlohu pritom zohráva kvalita leteckej celistvosti a správnosť uhradeného poplatku leteckými známkami za leteckú prepravu. Výška poplatku za obyčajnú poštovú zásielku rovnakého druhu podľa článku IV. písmeno a) býva spravidla správne uhradená výplatnými známkami, maximálne prefrankovaná o 5 halierov.

Zobrazená letecká celistvosť tvorí výnimku a jej vznik bol zrejme podnietený rovnakým motívom výplatnej známky 2 K a podkladovej známky pre letecké preťaženie (veľký znak). Ťažšie letecké listy s hmotnosťou nad 20 gramov sú vzácné a pochádzajú prevažne z vojenskej korešpondencie. Doporučené letecké listy podľa poštovej vyhlášky nemôžu existovať (článok II).

História prvej pravidelnej leteckej poštovej linky je veľmi bohatá a má nasledujúce míľniky :

apríl	- prvé poštové lety na trati Lvov - Viedeň - zrýchlenie prepravy leteckých zásielok vo Viedni potrubnou pošťou
jún	- vydanie II. nákladu leteckých známok na bielom papieri
júl	- rozšírenie počtu podacích a doručovacích poštových úradov - otvorenie leteckej linky Viedeň - Budapešť a aj jej ukončenie
september	- zvýšenie poplatkov za obyčajné zásielky
október	- skončenie poštovej prevádzky na celej leteckej trati Viedeň - Lvov

Každá z uvedených časových etáp si zaslúži samostatnú pozornosť.

Zaujímavú väzbu na Slovensko a Bratislavu predstavujú filatelistické aktivity (obr. 4 a 5) obchodníka a znalca rakuských a československých známok Dr. Jur. Viktora Weinerta (*1890-??), ktoré sa začali začiatkom apríla 1918. Na hlavnom poštovom úrade Viedeň 1 boli v tom čase ešte k dispozícii letecké známky 2,50 K so vzácnym zúbkováním RZ 12 1/2 : 11 1/2.

K identifikačným prvkom pravosti leteckej celistvosti môžeme pridať aj časové hodinové údaje na leteckých pečiatkach [4]. Letecké pečiatky mali hodinový údaj od 31. 3. 1918 vyjadrený rímskymi číslicami. Počnúc 16. 4. 1918 boli používané pre hodinové údaje doobeda rímske číslice a poobede arabské číslice. Minútový údaj je uvádzaný v násobkoch 15 minút (obr. 4).

Letecké prepravené poštové (korešpondenčný) lístok (obr. 5) bol opečiatkovaný na letisku vo Viedni o 3.30 hod., teda pred plánovaným odletom o 5.30 hod. Letecká pečiatka na zadnej strane lístka má hodinový údaj 16.00 hod. (4.00 hod. poobede), teda po plánovanom prilete o 12.30 hod. Toto kritérium časovej postupnosti však platí iba v prípade úspešného letu na celej trati. Vzhľadom na vysokú poruchovosť používaných lietadiel je letecká preprava v rámci jedného dňa menej bežná. Na poštovú prepravu sa používali lietadlá typu Brandenburg a Albatros, ktoré už neboli vhodné na front [3].

Kvĕton Radomil

(Text vyhlášky je na nasledujúcej strane.)

Literatúra :

- Hirš Pavel: Rakousko 1850-1918, monografie a špecializovaný katalog, Praha 2006.
- Ferchenbauer Ulrich: Osterreich 1850-1918, Handbuch und Spezialkatalog, Wien 2000.
- Horka Petr: Československá letecká pošta 1918-1939, Filatelie Trojan, Praha 1997
- Kohl Roland F.: Die Flugpost von Osterreich, Kaiserreich und I. Republik, Wien 1998.

1918 Poštová vyhláška č. 15 z 2. apríla 1918

o zavedení leteckej poštovej prepravy medzi Viedňou a Lembergom (Lvov).

I.

Medzi Viedňou a Lembergom bude zriadená denná letecká poštová preprava s medzipristátím v Krakove.

II.

Leteckou poštou sa môžu až do ďalšej úpravy zrýchlene prepravovať obyčajné listy a korešpondenčné listy. Takéto zásielky budú označované ako „letecké poštové zásielky“ (letecký poštový list, letecký korešpondenčný lístok).

Letecké poštové zásielky musia mať adresu príjemcu, nápadnú poznámku Flugpost a uvedené meno a adresu odosielateľa. Takto označené zásielky musia byť pri podaní na poštovej priehradky celkom vyplatené.

III.

Ako podacie pošty a miesta určenia leteckej poštovej zásielky sú stanovené provizórne Viedeň, Krakov a Lemberg. Podacím poštovým úradom bude hlavný poštový úrad (Poštový úrad I) uvedených miest. Doručenie zásielky sa zabezpečí na dodacej pošte ihneď po tom, ako zásielka príde na túto poštu.

IV.

Poštovné za leteckú poštovú zásielku sa skladá z poplatkov

- a) za obyčajnú poštovú zásielku rovnakého druhu,
- b) za sprostredkovanie leteckej dopravy 1 K (doprava na letisko),
- c) za zrýchlenú leteckú dopravu, tento poplatok je stanovený na 1,50 K za každú etapu leteckej trate Viedeň - Krakov a Krakov - Lemberg a za každých začiatých 20 gramov váhy zásielky

Listové zásielky, ktoré sú inak oslobodené od poštovného, a majú byť zrýchlene prepravené leteckou poštou, musia byť vyplatené vo výške poplatkov podľa písm. b) a c).

Ďalší príplatok je za podanie zásielky na poštovom úrade mimo bežných úradných hodín.

Na úhradu poplatkov podľa písm. b) a c) sú vydané

samostatné známky 1,50 K, 2,50 K a 4 K, ktoré možno zakúpiť na poštových úradoch uvedených v článku III. Uvedené poplatky môžu byť uhradené iba týmito známkami. Letecké známky sú opísané v dodatku k tomuto výnosu.

V.

Správa spojov nepreberá žiadnu záruku za letecké poštové zásielky.

Keď bude čas dopravy leteckej poštovej zásielky (od okamihu vybavenia na poštovom úrade odletového letiska až do doručenia na miesto určenia) dlhší ako 12 hodín za každú etapu leteckej trati, tak má odosielateľ nárok na vrátenie poplatku podľa článku IV. písm. c). Pri tom mu bude odobraný letecký korešpondenčný lístok, prípadne obal leteckej poštovej zásielky. Na účely zistenia prepravného času bude letecká poštová zásielka označená pečiatkami s údajmi miesta a času odbavenia na letisku podacej pošty a príchodu na letisko v mieste určenia. Odosielateľ môže jemu patriacu pohľadávku (vrátenie poplatku) preniesť na príjemcu zásielky. Povinnosť pošty na splatenie pohľadávky končí po ubehnutí pol roka odo dňa podania na započítanie pohľadávky.

VI.

Ak z dôvodu nepriaznivých letových podmienok alebo z dôvodu dosiahnutia najvyššieho užitočného zaťaženia lietadla musí letecká doprava meškať a ak zásielku podávateľ označí poznámkou Bei Flugausfall zurück (pri výpadku leteckej dopravy naspäť), tak bude letecká zásielka poslaná späť podávateľovi. V ostatných prípadoch bude, podľa momentálnej situácie, zásielka dopravená ďalej budúcim letom alebo bežnou poštovou cestou. V prípade neuskutočnenej leteckej dopravy zásielky bude mať podávateľ z úradnej moci podľa článku IV. písmeno c) nárok na vrátenie poplatku s ohľadom na neuskutočnený letecký spôsob prepravy zásielky.

Viedeň 27. marca 1918.

Dodatok: Letecké známky majú pretlač FLUGPOST a hodnotami 1,50 K a 2,50 K na novovytvorených hodnotách poštových známk 2 K fialovej, 3 K žltej a 4 K svetlosivej farby.

MÁTE SLOVO

Náš čitateľ **V. Chovanec** z Dolného Kubína nás pravidelne informuje o svojich nálezoch zaujímavostí na slovenských poštových známkach, ktoré sa objavujú v bežnej poštovej prevádzke. Tentokrát nám poslal ukážku ľavej hornej dvoj pásky známky T. Vansová (č. 389) so „znamienkom krásy“ na druhom ZP. Píše: „Tento objav sa mi podaril v januári tohto roka, keď na jednej pošte boli hácky tejto známky len so zistenou chybov,

na druhej pošte boli všetky hácky bez tejto chyby. Keďže som sa doteraz so žiadnou súvisiacou informáciou nestretol, dávam ju do pozornosti aj zostavovateľom nového špecializovaného katalógu“. Ďakujeme za informáciu a ukážku, posielame ju aj autorom katalógu.

(red.)

Pred 30 rokmi vyštartoval do vesmíru prvý československý kozmonaut V. Remek

V nedeľu 2. marca uplynulo 30 rokov od chvíle, keď na sovietskej kozmickej lodi Sojuz 28 vyštartoval do vesmíru prvý československý kozmonaut. Bol to súčasne prvý kozmonaut, ktorý narušil dovtedy výlučne sovietsku či americkú „náštevnosť“ vesmíru – Vladimír Remek.

V hodnosti kapitána ho nominovali do funkcie kozmonauta-výskumníka v posádke kozmickej lode Sojuz 28, ktorá bola prvou medzinárodnou posádkou v rámci programu Interkosmos. Veliteľom letu bol sovietsky kozmonaut plukovník Alexej Gubarev.

Posádka pracovala na palube orbitálneho komplexu Saljut 6 spolu s jeho základnou posádkou, ktorú tvorili Jurij Romanenko a Georgij Grečko. Vladimír Remek bol v poradí 87. kozmonautom vo vesmíre a jeho vesmírna púť sa skončila 10. marca 1978. Celkovo bol vo vesmíre 7 dní 22 hodín a 18 minút (190 hodín a 18 minút). Z toho po úspešnom spojení Sojuzu 28 s vesmírnou stanicou Saljut 6 na nej pobudol 6 dní.

Vo vesmíre Vladimír Remek vo funkcii kozmonaut-výskumník pracoval na šiestich experimentoch pripravených československými vedcami. Cieľom pokusu Chlorella bolo napríklad sledovanie rozmnožovania morských rias v stave beztláče.

„Patrím ku generácii, ktorá si ešte pamätá, že let

do vesmíru bol veľkým snom ľudstva. Do vesmíru som letel len 21 rokov po vypustení prvej družice Sputnik na obežnú dráhu a 17 rokov po Gagarinovi. Pre Československo to bola veľká udalosť“, spomína Remek po mnohých rokoch slávnych i profesionálne ťažkých.

Vladimír Remek sa narodil 26. septembra 1948 (v septembri oslávi 60 rokov) v Českých Budějoviciach. Pochádzal doslova z československej rodiny, keďže otec bol Slovák (generál vojenského letectva ČSLA) a mama Češka.

Absolvent Vyššieho leteckého učilišťa v Košiciach nastúpil do leteckého útvaru v Českých Budějoviciach. V roku 1976 ukončil štúdiá na Vojenskej leteckej akadémii J. A. Gagarina v Moskve a na krátko sa vrátil do leteckého útvaru v Českých Budějoviciach. Po výbere kandidáta na kozmonauta sa s viacerými ďalšími pripravoval na let v Stredisku prípravy kozmonautov J. A. Gagarina v Hviezdnom mestečku pri Moskve.

Po návrate z kozmu domov bol Vladimír Remek vedúcim pracovníkom vo výskumnom vojenskom pracoviisku v Prahe-Kbeloch, absolvoval Vojenskú akadémiu Generálneho štábu ZSSR v Moskve a do roku 1990 bol vojenským pilotom ČSLA. Od roku 1990 pôsobil ako riaditeľ Vojenského múzea letectva a kozmonautiky v Prahe-Kbeloch a v júni 1995 odišiel z armády do zálohy v hodnosti plukovníka.

Jeho ďalší pracovný osud bol znovu spojený s Ruskom, kde bol obchodným zástupcom českej firmy, aj vedúcim jej zastúpenia v Moskve, neskôr do roku 2004 pôsobil na českom veľvyslanectve v Moskve.

Vladimír Remek si ako vojak v roku 1990 podľa zákona musel ukončiť členstvo v KSČ. V júni 2004 ho zvolili vo voľbách za poslanca do Európskeho parlamentu ako nezávislého kandidáta za KSČM na päťročné voleb-

né obdobie (2004 – 2009). Okrem iného sa tam zaoberá vesmírnou politikou. Patrí napríklad k jedným z podporovateľov, aby sa hlavné sídlo prvého nevojenského navigačného systému, európskeho programu Galileo (o ktorom si myslí, že má veľký potenciál), dostalo do Prahy.

Ako človek, ktorý strávil mnoho rokov v Rusku a dobre ho pozná, je v Európskej únii zástancom korektných a rovnocenných vzťahov EÚ s Ruskom.

(spracoval -pem-)

George Vancouver

Pri príležitosti 250. výročia narodenia kapitána **George Vancouvera** (22. jún 1757 – 12. máj 1798), dôstojníka Kráľovského námorníctva (Royal Navy) a známeho prieskumníka pobrežia Severnej Ameriky, v oblasti súčasnej kanadskej provincie Britská Kolumbia a amerických štátov Washington a Oregon, kanadská pošta vydala 22. júna 2007 známku a hárček.

George Vancouver sa narodil v Anglicku v meste King's Lynn v grófstve Norfolk. Už vo veku 15 rokov sa plavil po Tichom oceáne na palube lode HMS Resolution počas druhej výpravy (1772 – 1775) kapitána Jamesa Cooka, slávneho moreplavca a výskumníka. Bola to jeho prvá plavba. Sprevádzal Cooka aj na jeho tretej výprave (1776 – 1779), vtedy slúžil na lodi HMS Discovery.

Po jeho návrate do Británie

v roku 1779 bol mladý 22-ročný Vancouver povýšený na poručíka.

V roku 1788 plánovali Kráľovské námorníctvo ďalšiu plavbu do Tichého oceána. Veliteľom mal byť Henry Roberts, chránenec kapitána Cooka, Vancouver mal byť jeho zástupca. Expedícia sa mala vykonať novou lodou HMS Discovery.

Po incidentoch so Španielmi v oblasti úžiny Nootka Sound, nachádzajúcej sa medzi pevninou a ostrovom Vancouver, a vznesení španielskych nárokov na osídlenie severozápadnej časti Severnej Ameriky, bola výprava odložená. Vancouver a Roberts sa pripojili k britskej flotile a Španielsko a Británia sa ocitli blízko k vyhláseniu vojny, no nakoniec sa podarilo dosiahnuť vzájomnú dohodu. Vancouverovi bolo 15. decembra 1790 zverené velenie nad lodou HMS Discovery s rozkazmi chrániť britské dŕžavy a preskúmať pobrežie.

Lode HMS Discovery a HMS Chatham vyplávali 1. apríla 1791. Preplávali cez Biskajský záliv a nabrali kurz na Madeiru, no kvôli zlému počasiu a nízkej výkonnosti lode HMS Chatham zakotvili až na Kapverdských ostrovoch. Expedícia plávala východnou cestou, zmapovala

južné pobrežie Tasmánie a Nového Zélandu a objavila ostrovy Suaréz a Chatham. Od Tahiti pokračovala k Havajským ostrovom.

Vancouver vplával až do úžiny Juan de Fuca, s cieľom preskúmať každý záliv a prievlavy v oblasti. Často musel použiť člny, keď zátoky boli pre jeho lode príruke. Stretol španielsku výpravu, s ktorou nejakú dobu spolu mapovali úžinu Puget Sound (pomenovanú po poručíkovi Petrovi Pugetovi).

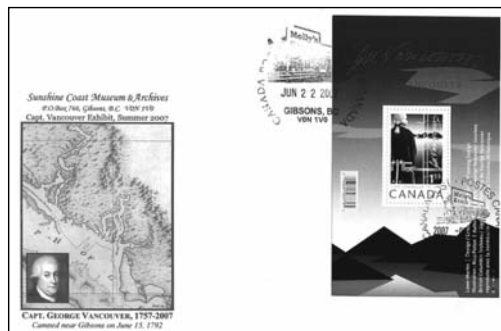
V ďalšom roku sa Vancouver vrátil späť ku brehom Britskej Kolumbie a vydal sa na sever, až k 56 ° sev. šírky, no keďže severné oblasti už preskúmal kapitán Cook, otočil sa a priplával nazad do Kalifornie a preskúmal ešte Sandwichove ostrovy.

Na ďalších plavbách Vancouver sledoval čiaru pobrežia dnešných amerických štátov Oregon a Washington smerom na sever. V júni 1792 pomenoval zátoku Burrard Bay po svojom priateľovi, sirovi Harrym Burrardovi. V októbri 1792 poslal poručíka Williama R. Broughtona s niekoľkými člnmi proti prúdu rieky Columbia. Broughtonovi sa podarilo dostať až do Oregonu, ku kaňonu Columbia River Gorges, kde videl a pomenoval stratovulkán Mount Hood.

Počas jeho služby v Karibskom mori využil svoje prieskumné a kartografické schopnosti a za pomoci navigátora Josepha Whidbeya, zmapoval Port Royal a prístav v meste Kingston na Jamajke.

V roku 1794 preplával Cookov záliv, kde dosiahol najsevernejšie miesto svojej plavby. Na spiatocnej ceste do Anglicka preskúmal Galapágy a preplával okolo mysu Horn. Týmto činom oboplával Zem. Vancouver zistil, že Severozápadný prievlavy sa nenachádza na miestach, kde sa dlho usudzovalo.

Po kapitánovi Vancouverovi bol pomenovaný ostrov Vancouver a mestá Vancouver v Kanade a v americkom štáte Washington. **(-pem-)**

Operence – spoločníci človeka

BOCIAN ČIERNY

Pri mojich potulkách krásnou jarnou prírodou, najmä v častiach hôr vzdialených od ľudských sídiel, som si všimol aj častejší prelet bociana čierneho. Vyzbrojený jedine ďalekohľadom som pátral kam letí a nad ktorou časťou starého lesa začne krúžiť. Prekvapilo ma jeho zvláštne správanie, ktoré ma priviedlo až na miesta do lesa, kde čierne bociany hniezdili. Počas krúženia totiž bocian vždy nad jedným miestom spustil nohy tak, že voči telu vytvárali 90 ° uhol. Tieto zvláštne prejavy ma priviedli skoro až k hniezdu. Bocian, zrejme samec, takto zdravil svoju životnú družku, ktorá v tom čase sedela na znáške. Bolo pre mňa len samozrejmosťou, že som sa približoval len veľmi opatrne a našiel som dostatočne skryté miesto, odkiaľ z patričnej vzdialenosti bolo hniezdo dobre viditeľné. Neodvážil som sa ísť bližšie, aby som ich nevyplašil. V ten rok odchovali tri krásne mladé bociančatá.

Bocian čierny (*Ciconia nigra* L. čelad *Ciconiidae*) je podobný bocianovi bielému (*Ciconia ciconia*), je len o niečo málo menší, má asi 97 cm. Celé telo má sfarbené do čierneho s silným leskom.

P r s i a
a b r u š n

ná strana tela sú biele. Oči má hnedé, nohy a zobák sú červené. Žije v Európe a v Ázii. Obýva tiché a husté lesy rozličného typu, cez ktoré tečú malé potôčky a sú málo navštevované človekom.

Bocian čierny sa počas hniezdenia zdržiava v blízkosti hniezda. Je sťahovavý, k nám prilieťa koncom marca a začiatkom apríla, odlieta v septembri.

V potrave bociana čierneho prevládajú vodné živočíchy, rôzne druhy rýb

a žiab, v menšej miere sa živí vodným hmyzom a červami. Hniezdo z konárov stavajú obaja partneri na stromoch, najčastejšie vo výške nad desať metrov. Hniezdo je vystlané väčšinou machom. Pre veľké vtáky ako sú bociany by každoročná stavba nového hniezda predstavovala stratu času a energie, preto opakované používanie hniezda (prípadne len jeho oprava) im umožňuje viac sa starať o výchovu potomstva. Koncom apríla a v máji znáša samicke tri až štyri biele vajcia. Pri sedení na vajciach sa samec so samicou striedajú až 46 dní. Je to najdlhší inkubačný čas u nášho vtáctva. Rodičia krmia mláďatá v hniezde asi dva mesiace. Bocian čierny žije skrytým

životom. Zobákom klepoce len veľmi zriedkavo.

Dnešné vtáky sú na pohyb v povetrí dokonale prispôbolené. Majú zníženú telesnú hmotnosť, aerodynamické tvary tela a dokonale vyvinuté lokomočné orgány na pohyb v povetrí. Ich organizmus je prispôbený tak, aby dobre znášal námahu spojenú s letom. Rýchlosť letu bociana čierneho pri jarnom tahu dosahuje okolo 70 km/hod. Pri jesennom tahu je menšia,

lebo staré b o c i a n y pravdepodobne berú ohľad na mladé, ktoré nie sú ešte tak fyzicky zdatné. Dĺžka letu v jednom kuse, teda na „dúšok“, zvyčajne nebýva veľmi dlhá. Vtáky sadajú, oddychujú, zháňajú si potravu, urovnávajú perie. Tie vtáky, ktoré migrujú cez deň, sa k večeru usadia a prenocujú.

Jozef Soláva

Slovacikum s menom Bugatti

Čitateľom, ktorým koluje v žilách aspoň kvapka benzínu, hádam ani nie je veľmi potrebné vysvetľovať, čo sa skrýva pod zvučným menom Bugatti. Už ono samo evokuje svojou zvukomalebnosťou čosi výnimočné, čosi silné, čo vzbudzuje rešpekt a úctu. A nie sme ďaleko od pravdy, skôr naopak. Zakladateľ tejto svetoznámej zvučnej automobilovej značky - Ettore Bugatti, nazývaný tiež „Le Patron“ (obr. 1) bol vskutku výnimočný muž, nadaný umelec, technik a nadšený motoristický športovec, schopný svoje umelecké vízie a pretekárske ambície zhmotniť v technicky dokonalých automobiloch, s ktorých výrobou začal v roku 1909 po predchádzajúcich konštruktérskych pokusoch u firmách De Dietrich, Mathis

a Deutz vo francúzskom Molsheime. Do vypuknutia 1. svetovej vojny vyrobil niekoľko stoviek malých typov 13, 15 a 17, ktoré boli obchodne veľmi úspešné. (Mimochodom, jedna „trinástka“ je vystavená v pražskom Národnom technickom múzeu a je to najstarší dochovaný automobil Bugatti na svete).

Po nútenej vojnovnej prestávke znovu rozbieha vývoj a výrobu väčších športovo ladených modelov, vrcholom sa v roku 1924 stáva „tridsaťpäťka“ (obr. 2), nádherný „plnokrvník“, ktorý v tridsiatych rokoch

slávil úspechy na všetkých významných európskych pretekoch (obr. 3). Prirovnanie „plnokrvník“ som nezvolil náhodou, podkovovitý chladič Bugattiek (obr. 4) totiž symbolizoval ďalšiu patrónovu záľubu v ušľachtilých koňoch. Pretekárske i „civilné“ vozidlá značky Bugatti predstavovali

④

boli povestné, zabezpečovali však neobvyklú spoľahlivosť jeho nie práve lacných výrobkov. Slávu značky roznášali do sveta svojimi športovými úspechmi také zvučné pretekárske esá ako Achille Varzi, Pierre Dreyfuss, Louis Chiron, Wimille či Veyron. A v neposlednom rade aj českí manželia Junkovci (obr. 5). V histórii automobi-

vo svojej dobe nielen vrchol automobilovej techniky, ale aj automobilového dizajnu a špičkovej kvality.

Náročnosť Ettore Bugattiho voči sebe i svojim podriadeným a jeho nespokojnosť s čímkoľvek, čo neprešlo jeho rukami (vyrábal si aj vlastné skrutky s rozmermi mimo štandardizovaného radu)

①

⑤

lového športu navždy zostane zapísaná doslova hrdinská jazda Elišky Junkovej na sicilskej Targa Florio v roku 1928, kde úspešne vzdorovala mnohonásobnej mužskej presile a získala víťazstvo v skupine netovárenských jazdcov (pozn. aut.: už dlhé roky márne riešim otázku, či dáma opierajúca sa o Bugattku na bulharskej známke - pozri obr. 6 - je pani Eliška, bulharská pošta totiž vytvalo neodpovedá na moje otázky).

③

úspechy na všetkých významných európskych pretekoch (obr. 3). Prirovnanie „plnokrvník“ som nezvolil náhodou, podkovovitý chladič Bugattiek (obr. 4) totiž symbolizoval ďalšiu patrónovu záľubu v ušľachtilých koňoch. Pretekárske i „civilné“ vozidlá značky Bugatti predstavovali

⑥

Druhá svetová vojna znamenala aj pre Bugattiho, podobne ako pre stovky ďalších malovýrobcov automobilov, koniec jeho plánov. Jeho pozemská púť sa skončila v roku 1947 a Bugatti ako značka automobilov prestala existovať, firma sa ďalej venovala výrobe súčiastok pre letecké motory. V 50. rokoch boli postavené dve autá pre F1, ale ani to už značku nevzkriesilo. Až v roku 1987 svitla nádej na jej renesanciu, keď spoločnosť Buchetti Automobili Spa získala značku Bugatti a postavila známy športový typ EB110 GT. V roku 1998 prešla značka do rúk koncernu Volkswagen, kde sa zrodil 18-valcový model EB118 a neskôr aj EB218.

V roku 2000 koncern VW založil firmu Bugatti Automobiles SAS, ktorá predstavila model EB164 Veyron s tisícokňovým 16-valcom. A práve model Veyron je pre nás zaujímavý tým, že za jeho dizajnom stojí slovenský návrhár Jozef Kaban. Je rodákom z Námestova a svoju dizajnersku dráhu začal štúdiom na Akadémii užitočného umenia a dizajnu v Bratislave, neskôr v štúdiách pokračoval na Royal College of art vo Veľkej Británii. Úspešná účasť v dizajnerskej súťaži pre Škodovku (ktorá je súčasťou koncernu VW) mu vynesla zmluvu s Volkswagenom. Od roku 1999 pracoval na projekte Bugatti Veyron, ktorý je celý (okrem diskov kolies, ako sám skromne priznáva) jeho dielom. Od roku 2003 pôsobil v koncernovej značke Audi a od začiatku tohto roka zodpovedá za dizajn automobilov značky Škoda. Slovensko môže byť na svojho rodáka nepochybne pyšné, veď je to po prvýkrát v automobilovej histórii, keď dizajn i realizáciu jedného z najdrahších automobilov sveta,

navyššie nesmierne krásneho, má na „svedomí“ Slovák.

Filatelisticky možno túto skutočnosť dokumentovať trochu exotickým materiálom - reklamnými celinovými pohľadnicami, vydanými čínskou poštou (obr. 7 - na obálke). Bugatti Veyron je na nich vyobrazený spredu i zozadu, pričom sú zvýraznené jeho ladné línie, ktoré však nikoho nenechávajú na pochybách, čo sa pod nimi skrýva. Vlastne neskrýva, pretože zhmotnených tisíc koní je úmyselne súčasťou vonkajšieho vzhľadu vozidla. Reklamné pohľadnice vydáva čínska pošta vo veľkom množstve a propagujú najrozmanitejšie výrobky a služby. Na týchto pohľadniciach sú to mobilné telefóny Bird. Na adresovej strane pohľadnice je vytlačená známka (v tomto prípade so symbolom Roku opice) a na boku sa nachádza číslovaný kupón (obr. 8). Presný účel tých-

to celín sa mi nepodarilo zistiť, zrejme slúžia na nejakú zlosovateľnú súťaž. Každopádne sú však plnohodnotným filatelistickým materiálom, ktorý môže vhodne doplniť tematickú zbierku.

Miroslav Bachratý

Opäť nekvalita pošty

Na www stránke POFIS a v časopise Zberateľ sú na radosť filatelistov uverejňované oznamy o nových príležitostných poštových pečiatkach. Z rôznych príčin sú niektoré informácie o ich používaní oneskorené, takže zberatelia nemajú čas na prípravu vhodných celistvostí. Potešilo ma, keď som zistil, že pošta v Šali bude používať príležitostnú pe-

čiatku k celoštátnej súťaži tvorby detských rozprávok Šalianky Matko Jozefa Čigera Hronského, pretože je to obohatením námetu k téme rozprávok a konkrétne dlho zaznávaného spisovateľa detskej literatúry a pracovníka Matice slovenskej. Moje sklamanie ale nastalo z návratu vyfrankovaných obálok. Pečiatkovací servis šalianskej pošty (pozri ukážky) potvrdil, že je stále čo naprávať k spokojnosti zákazníka, po ktorej my, filatelisti, stále voláme.

Ján Mička

List z Moskvy

Rusko bude mať od mája nového prezidenta • Terajšie Rusko má 1215 poštových známok a hárčiekov
• Ročný priemer vydaných známok je 76 • Viani vydali 56 známok a hárčiekov • Aktuálny kurz je 100 RUB = 88,779 SKK • Rok 2007 bol rokom ruského jazyka

Už v marci tohto roka sa skončilo druhé, podľa ústavy posledné funkčné obdobie populárneho ruského prezidenta Vladimíra Putina. Novým prezidentom sa stane mladý a ambiciózný 42-ročný Dmitrij Medvedev, bývalý podpredseda vlády Ruska.

V ruskej poštovej emisnej činnosti nebýva (už skoro sto rokov) zvykom mať na známkach portrét hlavy štátu, teda osoby v najvyššej štátnickej funkcii. Pozrime sa na históriu tejto ruskej skutočnosti. V cárskom Rusku cári na známkach boli. Prvý ruský ministerský predseda Ke-

renský to nestihol a do éry Gorbačov a ni prezidenta v tomto teritóriu nemali. V časoch bez prezidenta funkciu hlavy štátu zastával predseda parlamentu ako najvyššie volený štátny predstaviteľ. Po prijatí prvej sovietskej ústavy v 30. rokoch minulého storočia sa predsedom Najvyššieho soviету stal, a až do smrti bol, M. I. Kalinin. Prvá kalininová známka

vyšla v roku 1935 v spojitosti s ústavou, druhá už ako smútočná v roku 1946 po jeho smrti (obr.). Po Keren-
skom, ktorého odstránila Októbrová revolúcia, boli najvyšší vodcovia nového štátu V. I. Lenin (skoro zomrel) a potom až do smrti v roku 1953 J. V. Stalin. Toto obdobie bolo mimoriadne tragické (najtragickejšie v moderných dejinách sveta). Spočívalo v tom, že toto obdobie likvidovalo svojich (sovietskych) ľudí.

Čo sa známok týka, prvý politik, vodca, ktorý sa na známky dostal, bol Lenin, ale až po smrti. Boli to štyri smútočné známky. Lenin sa na známky dostával relatívne často, dokonca aj medzi robotníckymi či roľníckymi námetmi na obyčajných výplatných známkach. Do roku 1945 vyšlo asi 31 poštových miniatúr vo forme známok. Neskôr, do roku 1990, to bolo také množstvo, že to bolo až nedostojné.

Stalin bol „skromnejší“. Na známky sa dostal väčšinou za Leninom alebo v jeho tieni. Jeho portrét sa ukázal na známkach až s Radmi za Veľkú vlasteneckú vojnu. Špeciálny, ale dôstojný bol hárček k jeho sedemdesiatke, ktorú pompézne oslávil 21. decembra 1949. Stalin na známkach sa ešte párkrát ukázal, najmä v roku 1954, ale Chruščov ho o niekoľko rokov vykázal aj z mauzólea.

Na dvoch hárčekoch ešte vyšiel Leonid Brežnev, ktorý aj ako predseda Najvyššieho soviету (parlamentu) plnil niektoré úlohy prezidenta. Jeden hárček s Brežnevom vyšiel v roku 1977 pri príležitosti dňa Ústavy a druhý hárček vydali v roku 1981 pri príležitosti otvorenia priameho telefónneho spojenia medzi Sovietskym zväzom a Indiou. A prečo sa na exkluzívnom hárčeku objavil osobne Brežnev? On totiž s Indiou Gándiovou vykonal otvárací rozhovor. Teda taká je história známok s názvom hláv ruského štátu.

Rok 2007 bol vo vydávaní ruských poštových známok jubilejným.

V decembri si poštová história pripomenula 150. výročie vydania prvej ruskej poštovej známky. Za tento čas bolo vydaných tisíce

ruských poštových známok. Pôvodne som chcel spočítať, koľko týchto známok bolo celkovo vydaných. Po dlhom čase zisťovania som sa tohto zámeru musel chtiac – nechtiac bezútešne a nemilosrdne vzdať! Dá sa to síce jednoducho spočítať s presnosťou asi na 95 percent, ale kompletný zoznam ruských pošt v zahraničí by mohol byť prinajmenšom neúplný. Táto snaha bola a asi

je nemožná. V Rusku vydávali známky v Ruskom impériu, v Ruskej republike, v Ruskej sovietskej federatívnej socialistickej republike,

vo Zväze sovietskych socialistických republík a v Ruskej federácii (od januára 1992 – tie platia stále). Ďalšie tisíce známok vydali ruské zemské pošty, stovky známok vydali aj ruské pošty v zahraničí a toto všetko dať dokopy je nad ľudské sily a skôr sifyzovská práca a snaženie. Ale isté je, že terajšia Ruská federácia má od jej vzniku, od januára 1992, do konca roka 2007 – spolu 1 215 poštových známok a hářčekov.

V roku 2007 ruská poštová správa vydala 56 známok, vrátane 19 hářčekov. Bolo to najmenej za predchádzajúcich deväť rokov, keď sa produkovalo priemerne ročne 78 poštových známok. Za 16 rokov známok Ruskej federácie bolo ročne vydaných priemerne 76 známok. Ak hodnotíme počet vydaných sérií, vlni ich bolo vydaných 29, čo je v podstate ruský priemer (v deviatich predchádzajúcich rokoch sa toto číslo pohybovalo od 24 až do 37 sérií). Najviac známok (šesť) mala už tradičná séria Regióny Ruska, ktorá zobrazila Altajský kraj a oblasti Vologodskú, Irkutskú, Novosibirskú, Orlovskú a Rostovskú. Päť sérií bolo vydaných v súťažiaci viacerých známok. Najväčšia „úroda“ súťažiaci (desať) bola v roku 1994.

Zaujímavé je aj porovnanie nominálnych hodnôt poštových známok a hářčekov v rubloch. Tu sa možno žiada aj porovnanie so slovenskou korunou, preto uvádzam kurz RUR ku SKK: 100 RUB = 88,779 SKK. Kurz sa vyhlasuje vždy v prvý piatok v mesiaci a je platný do ďalšieho prvého piatka v mesiaci. Teda cena kompletného vlnajšieho ročníka je 494 rublov. Maximálna cena v predchádzajúcich rokoch bola v roku 2006 – 733,80 rubla a na druhej strane, najnižší nominál bol 164,60 rubla v roku 1999. V Rusku často vydávajú špeciálne „malé listy“, niektoré aj s využitím okrajov, ktorých teraz bolo 13 v celkovej hodnote 858 rublov.

Aké hodnoty známok boli použité a koľkokrát? Hodnota 5,00 rublov bola využitá šesťkrát; 6,00 rbl – sedemkrát; 6,50 rbl – dvakrát; 7,00 rbl – 20-krát; 8,00 rbl – 11-krát; 10,00 a 12,00 rbl po trikrát; 20,00 rbl – dvakrát; 25,00 a 50,00 rbl – raz.

A čo vlastne vlni vydala ruská pošta? Okrem už spomenutých známok, v **januári** bola vydaná známka

k 150. výročiu narodenia neurológa Bechtereve; k 175. výročiu narodenia maliara Šiškina. Vo **februári** sa pripomenuli tieto udalosti: 200. výročie zriadenia vojenského Radu svätého Juraja Pobedonosca (nositeľa víťazstva), známka a hářček; 100. výročie založenia Ruskej ekonomickej akadémie (inštitút Plechanova). V **marci**: 225 rokov narodenia maliara Kiprenského; známka so znakom ruskej pošty; Medzinárodný poľárny rok 2007 – 2008 (tri známky a hářček). V **apríli**: Kozmická éra ľudstva – 50 rokov; 450 rokov spojenia Baškírska s Ruskom. V **máji**: 175.

výr. narodenia maliara Čistjako-va; 250. výr. narodenia maliara Borovického; hářček 150 rokov od vydania prvej ruskej poštovej známky. V **júni**: 125 rokov telefónneho spojenia v Rusku; 250 rokov Ruskej akadémie umení (hářček); Svetová výstava poštových známok

v Sankt Peterburgu. V **júli** 50 rokov kosmodromu „Ple-seck“ na severe Ruska; 300 rokov zjednotenia Chaka-sie s Ruskom (súťažiaci dvoch známok s kupónom); 100. výr. narodenia námorníkov – potápačov Lunina a Gadžijeva. V **auguste**: 175. výr. narodenia lekára – chirurga Botkina; 50 rokov obchodného domu Biblo – Globus. V **septembri**: Rok 2007 – rok ruského jazyka (hářček), svetový kongres ruského jazyka; flóra – ruže, štyri známky v hářčeku, spoločné vydanie s Kórejskou ľudovodemokratickou republikou. V **októbri**: fauna, ohrozené druhy živočíchov (WWF); prvé sovietske nákladné automobily (tri známky v súťažiaci). V **novembri**: najrozšírenejšie domáce plemená koni (štyri známky, aj

v hářečku) a na koniec v **decembri**: k Novému roku a posledné dve známky roka 2007 – podmorská arktická expedícia.

poštových lístkov s príležitostnými známkami. Obe celiny, poštové obálky aj poštové lístky s natlačou známkou, majú ročne pravidelne rovnaký počet vydaní.

A čo sa chystá v emisnom pláne ruskej poštovej správy na tento 2008. rok? Zo známok to budú tradičné Ruské regióny, vydanie podľa programu EU-ROPA, kultúrne dedičstvo Ruska, 450 rokov mesta Astrachan, História ruského štátu, 225. výročie čiernomorského lodstva, XXX.

Rusko vydalo vlní aj 13 poštových obálok s príležitostnými známkami a 12

olympiáda v Pekingu, Archeologické vykopávky; spoločné vydanie Rusko – Rumunsko, Medzinárodný polárny rok, výročia A. M. Tolstého, A. B. Betankura, L. D. Landaua, V. P. Gluška a iných; pamiatky vedy a techniky, flóra a fauna; 75 rokov severného vojenského lodstva; 190 rokov Goznak (štátnej mincovne v Moskve) a iné.

Vladimír Priputen

ČO PÍŠU INÍ

■ Sv. GABRIEL 1 (50) – 2008

Úvod jubilejného 50. čísla bulettinu Spoločenstva zberateľov filatelistických materiálov s kresťanskou tematikou na Slovensku (na ktorého farebnej obálke je vyobrazený návrh hářečka „Bojná“, ktorý Slovenská pošta vydá na propagáciu výstavy Nitrafila 2008) tvoria informácie o pripravovanom 34. stretnutí SSG v Trenčíne 5. apríla 2008 a o ďalších akciách v roku 2008 – výstava a svetový kongres v Nitre. Prehľad známokovej tvorby Vatikánu v roku 2007 aj s vyobrazeniami vydaných známok spraco-

val J. Vallo, ktorý je autorom aj príspevkov s ilustráciami Lurdy – 150 rokov od zjavení Panny Márie, Kláštorný ostrov Reichenau a o bazilike sv. Klementa v Ríme. M. Móric prispel článkami s filatelistickými ilustráciami: sv. Peter Damiani, sv. Šebastián a sv. Albert Veľký. O anjeloch na známkach zaujímavo píše L. Adamciak. Novinky Slovenskej pošty a Českej pošty s kresťanskou tematikou predkladá J. Vallo. Záver tvorí kronika sv. Gabriela, anketa o najkrajšiu známku roka s kresťanskou tematikou, vyhlásenú nemeckým Gabrielom (ponúkaný je výber 14 známok s farebným vyobrazením na zadnej strane obálky) a členská agenda.

(spracoval -pem-)

Medený bratislavský korunovačný žetón Karolíny Augusty

Rímsky cisár František II. (I.), (1792 – 1835) – prvý rakúsky cisár, vnuk cisárovnej Márie Terézie (1740 – 1780), dcéry Karola VI. (1711 – 1740) a najstarší syn Leopolda II. (1790 – 1792), sa podobne ako jeho otec, podrobil všetkým starobylým korunovačným a holdovacím obradom. Uhorskú korunu prijal 6. 6. 1792 spolu so svojou druhou manželkou Máriou Teréziou – dcérou sicílskeho kráľa Ferdinanda I. Na uhorskú kráľovnú bola korunovaná 10. 6. 1792 vo františkánskom kostole v Budíne (v tom čase sa korunovácie nemohli konať v Bratislave pre mor, ktorý tam v tom čase zúrilo). František II. tým porušil tradíciu bratislavských korunovácií, ale vyhovel želaniu odbojnej uhorskej šľachty. Ďalšie uhorské korunovácie, na ktorých sa osobne zúčastnil, sa opäť konali v Bratislave. Boli to korunovácie jeho tretej manželky Márie Ludoviky Beatrix 7. 9. 1808, korunovácia jeho štvrtej manželky Karolíny Augusty 25. 9. 1825 a napokon korunovácia jeho syna Ferdinanda V. (I.) 28. 9. 1830.

Korunovačné žetóny a medaily Karolíny Augusty majú heslo PIE VT CLEMENTER – zbožne a priateľivo.

Odborná literatúra a aukčné katalógy poznajú len tieto druhy korunovačných žetónov Karolíny Augusty:

- tzv. veľký korunovačný žetón priemeru 23 – 25 mm zo zlata, hmotnosť 4,35 – 4,5 g; zo striebra, hmotnosť 4,0 – 4,7 g (pozri Hlinka, J.: Bratislavské korunovačné medaily a žetóny – Bratislava, Obzor 1966 str. 53 č. 4a zlatý žetón, č. 5 strieborný žetón a tiež Novák, E.: Korunovacie a korunovační ražby habsburské monarchie v letech 1526 – 1918, V. diel, Veduta – Štíty, 1977 str. 95, 1.a - zlatý žetón, str. 96, 1b - strieborný žetón),
  - tzv. malý korunovačný žetón priemeru 19 – 20 mm, zo zlata, hmotnosť 2,5 – 3,61 g; zo striebra, hmotnosť 2,0 – 2,5 g (Hlinka str. 53, č. 7 zlatý, č. 8 strieborný; Novák str. 96, 2a – zo zlata, 2 b – zo striebra),
  - tzv. veľký, priemer 23 – 24 mm – z bronzu, hmotnosť 2,93 g, (Hlinka str. 53, č. 7, Novák str. 96, č. 3).
- Novák vo svojom diele ďalej opisuje žetóny – razidlá so zmeneným opisom averzu a hladkým reverzom, priemeru 25 a 20 mm, bez udania kovu, pričom pre oba uvádza, že razený exemplár sa nepodarilo zaregistrovať (str. 96, č. 4. a str. 97, č. 5).

Veľký a malý korunovačný žetón Karolíny Augusty patria k najčastejším bratislavským korunovačným žetónom, veľký bronzový sa v múzeách a na numizmatic-

kom trhu nevyskytuje. Pravdepodobne bolo vyrobených len niekoľko kusov, ak nie len jeden (unikát).

V odbornej literatúre sa pre korunovačné a holdovacie žetóny a medaily, okrem razieb zo zlata a striebra, veľmi často opisujú aj razby z iných kovov (z tých istých razidiel). Boli to skúšobné razby, ale aj razby určené do obehu (napr. medené a bronzové razby korunovačných a holdovacích žetónov Františka II., (I.), napr. holdovanie v Miláne 15. 5. 1815 (Novák, str. 89 3b, a). Ako ďalšie kovy sa okrem meďi a bronzu používali cín, olovo, mosadz a liatina. Na numizmatickom trhu (aukcie, obchodníci s mincami, stretnutia zberateľov a pod.) sa z času na čas nájdu aj razby, ktoré nie sú dosiaľ uvedené v odbornej literatúre.

Na priložených obrázkoch sú korunovačné žetóny – strieborný a zlatý – na obálke sa nachádza príklad jed-

nej z výnimočných razieb – razený medený žetón priemeru 20,5 mm, hrúbky 2 mm a hmotnosti 6,3 g. Podľa rozdielov v opise a tvare kráľovského jablka na reverze, ako aj v tvare krížika je vidieť, že boli použité iné razidlá ako na striebornom a zlatom žetóne, ktorých parametre zodpovedajú uvedeným. Opis na žetóne nezodpovedá ani opisu razidiel, ktoré uvádza Novák str. 97, č. 5. a dosiaľ nebol nikde publikovaný.

Milan Burian
Foto: Martin Burian

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia,

pri vyhodnocovaní druhého kola nového ročníka našej súťaže zaznamenávame pomerne vzácnu vyrovnanosť na prvých priečkach. A to je našou snahou – príspevkami z viacerých oblastí vás čo najviac zaujať. Sme radi, že sa nám to, najmä vašou pomocou, zatiaľ darí. Preto sú stále vítané vaše názory a podnety, ktoré nám prikladáte k odpovediam na súťažné otázky. Píšte nám preto, o čom by sme mali písať.

Vo vyhodnocovanom kole tesne zvíťazil príspevok o známokovej tvorbe pred pokračovaním cesty dolu Váhom. Ďalšie miesto si rozdelili dva príspevky, o špecializácii slovenských známok a z námetovej filatelie o operencoch – spoločníkov človeka. Potom zaujala poštová história príspevkami o pečiatkarskom jubileu a o balíčku z Protektorátu do Maďarska (z Prahy do Košíc...). Bodovali aj analogické pohľadnice a ďalšie zberateľské odbory.

Počet vašich odpovedí vo vyhodnocovanom kole opäť prekročil 50 a za všetky ďakujeme. Potešili sme sa aj novými menami medzi súťažiacimi.

Hlasy vo vyhodnocovanom kole boli rozdelené rovnomernejšie, príspevky na prvých šiestich miestach získali 77 % všetkých vašich hlasov. Bodovalo spolu 14 príspevkov (v predchádzajúcom kole tiež 14). Na prvú aj druhú otázku správne odpovedalo 51 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 2. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky okrem jedného správne identifikovali všetci súťažiaci – vyobrazený bol detail známky 50 h (Pof. 2528) z emisie Znaky čs. miest – znak mesta Trenčín, ktorá bola vydaná 10. 2. 1982.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „ktorá slovenská známka má v kresbe rovnaký motív, v ktorom roku bola vydaná a s akou nominálnou hodnotou“ mala byť: známka č. 77 – výplatná známka Trenčín s erbom mesta, vydaná 12. 9. 1995 s nominálnou hodnotou 8 Sk. Erb Trenčína je tiež na známke k 5. výročiu SR (č. 140).

Na 3. otázku (ktorý článok sa vo februárovom čísle Zberateľa najviac páčil), vaše hlasy (25) udelili prvé miesto **R. Fischerovi** za článok **Milan Hegar – medzi známku, knihou a plakátom**. Druhá priečka za 24 hlasov patrí **A. Urminskému** za tretie pokračovanie **Malebnej cesty dolu Váhom**. Tretie miesto (po 20 hla-

sov) patrí **M. Gerecovi** za **Zúbkovanie slovenských známok tlačенých v Maďarsku** a **J. Solavovi** za ďalšiu časť seriálu o **Operencoch, spoločníkoch človeka – Lelek obyčajný**. Štvrtý stupienok patrí **M. Bachratému** za príspevok o **70-ročnom pečiatkarskom jubileu**, keď získal 17 hlasov. Piate miesto za 16 hlasov patrí **-pem-** za **Analogické pohľadnice – ako ich zbierať**, šieste **D. Evinicovi** za **Balíček z Protektorátu do Maďarska** (14 hlasov). Siedme miesto za 12 hlasov získal **M. Bachratý** za článok **Pozsony ešte v r. 1923**. Na ôsmom mieste zabodoval (10) **-pem-** za **Košické vydanie a pretrvávajúca nepresnosť**.

Ďalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším trom príspevkom.

Výhercami prvého kola VII. ročníka súťaže sú **Ing. Luboš Lörincz z Rajec-kých Teplic** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **Michal Krupa, Bytča** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahoželaťme!

■ 4. – aprílové KOLO SÚŤAŽE

Do 4. kola 7. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola známka vydaná?

2. otázka znie: Ktoré slovenské známky majú v obraze rovnaký motív (uvedte aspoň dve), v ktorom roku boli vydané a s akou nominálnou hodnotou?

3. otázka znie: Napište troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v aprílovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do 30. apríla 2008. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede, pripomienky a názory.

Redakcia

Stretnutie spoločenstva sv. Gabriel sa uskutoční 5. apríla 2008 v Trenčíne v budove Keramoprojektu od 9.00 do 13.00 hod.

Pozývame všetkých záujemcov o kresťanskú filateliu.

FIRMA ZBERATEĽ®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 02 44 250 149, 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEĽ®

Kliknutím na titulky úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

ERVO

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☺ a strojové príležitostné ☹)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové
materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympijské
hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Malebná cesta dolu Váhom v sprievode baróna Alojza Medňanského (V. časť)

Plt pokračuje dolu prúdom a pozdravuje ľudí a dediny a cestovateľ je presvedčený, že na šľachtických sídlach by ho určite privítali. Tak sa doplavili aj k zámku grófa Illsházyho v Dubnici, ktorého krásne okolie už zďaleka láka návštevníka tým väčší, keď vie, že je majiteľ doma. Podľa knižky sa na zámku aj pristavili, i keď to výslovne nepíše. Darmo by sme chceli vyrátať všetko, čo sa tu (na zámku) nahromadilo a s veľkou ochotou ponúka sa návštevníkovi na spríjemnenie pobytu. Milovník kníh môže si vybrať niečo na čítanie z knižnice s niekoľko tisíc zväzkami, v ktorej je dokonca niekoľko veľmi vzácných diel a rukopisov. Kto má záľubu v dávnoveku vlasti, má k dispozícii sklenné vitríny s veľkými vzácnosťami a kuriozitami, ...záujem o obrazy, zbrane alebo kone, môže im venovať svoj voľný čas. Opisuje aj záhradu s otváracou strechou, kde sú plodonosné pomarančovníky posadené priamo v pôde, nie v nádobách a na ktorých je až do sv. Pankráca zatvorená strecha. Pri kráľovskom soľnom úrade v **Nemšovej** je odbočka cesty, ktorou sa popri Vlári dostaneme na Moravu. Cestu potok pretína 22-krát. Obec je doložená r. 1193, na mesto povýšená v r. 1730, a teraz má asi 22 000 obyvateľov. V Dubnici pôsobil v 18. storočí obranca Slovákov J. B. Magin. Renesančný kaštieľ je z polovice 17. storočia. V meste sa rozvinul najmä strojársky obranný priemysel (mesto zbraní). Hydroelektrárňa s výkonom 16,5 MW bola postavená v r. 1943 – 49. Mimoriadne veľkým prevapením pre posádku plviacej sa plte by bolo mesto skladajúce sa z obdĺžnikov, hranolov, kociek a podobných tvarov v mieste, kde predtým (asi?) nič nebolo: Nová Dubnica – mesto elektroniky.

Pri rieke Tepléj vinie sa hadovité údolie cez kopce zoskupené vedľa seba. Na jeho konci sú liečivé pramene **Teplice**, známejšie ako **Trenčianske kúpele**, od mesta Trenčína vzdialené na pol druhu hodiny. Nepříjemný sirnatý zápach, vychádzajúci s pariaceho sa potoka, ktorého čoraz väčší pribúda, prezrádza aj laikovi v chémii podstatné zloženie liečivej vody, ku ktorej sa približuje. .. V kúpeľoch je 5 bazénov, odstupňovaných podľa stavov, a v každom je iný stupeň teploty a iné zloženie, no pretože prevláda vždy síra, je to vlastne vedľajšie. Chorí i zábavu vyhľadávajúci zdraví

návštevníci kúpeľov – o ktorých nie je nikdy nuda – môžu sa ubytovať v Illsházyovskom kaštieli, okrem obdobia, keď je obývaný majiteľom, podobne vo viacerých hostincoch a napokon, keď je hostí veľa, aj v drevených sedliackych domoch. Trenčianske Teplice sú

Pohľadnica Trenčianskych Teplíc v objatí hôr, okolo r. 1900

doložené r. 1379, ale kúpele boli známe už predtým. Koncom 16. storočia boli považované za najvýznamnejšie v Uhorsku. Po prestavbách v 19. storočí sa stali svetoznámymi kúpeľmi na liečenie pohybového ústrojenstva, a k slovenskej špičke patria aj v súčasnosti. Medňanský sa nadchýňal tým, že kúpanie je pre všetkých, čo to potrebujú, zadarmo. Lebo príroda otvorila svoje blahodárne lono všetkým, preto Illsházyovci prenechali prameň na bezplatné užívanie: *žobrák si ponára bolavý úd do vody, lebo ho neumára úzkostlivá starosť čím to zaplatí. Rolník si tu posilňuje robotou vyčerpané telo bez toho, aby mu ubudlo z peňazí zarobených v potu tvári. Boháč sa môže venovať svojim záľubám, lebo napomínajúci čas, ktorý obmedzuje jeho vôľu, neklape znezrady na jeho izbičku.* Sám autor v poznámke neskôr uviedol, že v čase medzi jeho cestou a napísaním a vydaním knihy (dva roky), ..*vypočítavá skutočnosť zaviedla už platenie za použitie kúpeľa.* Medňanský nelutuje zastavenie sa v Trenčianskych Tepliciach, a tým prerušenie svojej plavby, skôr to odporúča každému, *lebo môže sa mu ľahko stať, že keď bude raz musieť úpenlivo prosiť o pomoc, bolo by teda prospešné, keby do chrámu bohyne (Hygie) nevstúpil nezasvätený.* Tieto jeho úvahy ho sprevádzali cestou z Teplíc, aby sa vydal na ďalšiu plavbu.

Pohľadnica Maurských kúpeľov. Detail prezliekacích kabínok

Asi najväčšou zmenou, ktorú by teraz barón zaznamenal, by bola elektrická železnica, jedna z prvých na Slovensku, predneďavnom zlikvidovaná.

Čoskoro žblnkotajúce vlny v radosnom náhlení unášajú (plt) k tiesňave, kde sú na jej pravom brale prečudesne prílepené budovy **Skalky**, záhadne sa vznášajúce medzi nebom a zemou a podľa názvu sú ešte aj teraz existujúcim kláštrom benediktínov... Nesmierne nás lákalo zísť z plte, po utešených lúkach, cez ovocný sad, ktorého výborné ovocie posielajú až do Pešti, napokon sme prišli do kláštorného majera, pri ktorom zo skalného žlabu vyviera pre smädneho najobčerstvuujúci zo všetkých nápojov. Museli sme vystúpiť po čiastočne krytom schodišti, so sto osemdesiatimi stupňami, kým sme sa dostali k bráne vysekanej do skaly.. Kláštor založili benediktíni v r. 1222 a za Matúša Čáka boli vyhnaní. Ku klášturu, či skôr k jeho vzniku, sa viaže povest o sv. Beňadikovi a sv. Svoradovi z prelomu 1. a 2. tisícročia. V jaskyni na brale, kde stojí kláštor, žil pustovník Beňadik s priateľom a učiteľom Svoradom, hlásajúcim božie slovo. Svorad odišiel na Zobor pri Nitre, aby aj tam šíril kresťanstvo, kde v r. 1010 zomrel. O Beňadikovi si mysleli, že z darov za hlásanie kresťanstva nahanobil poklady. Traja chlapi starca prepadli v jaskyni vo chvíli, keď bol pohrúžený do modlitieb. Keď mních videl čo sa chystá, dotkol sa brala, to sa otvorilo a ukrylo ho pred zdesenými vrahmi. Zachránený Beňadik potom obýval vnútornú jaskyňu, ktorá vtedy vznikla. Nakoniec ho predsa raz vystriehli zbojníci a zhodili ho z brala do Váhu. Ľudia ho našli a pochovali. Jeho ostatky v r. 1013 previezli do katedrály v Nitre, kde sú aj ostatky Svoradove.

Hlavné námestie v Trenčíne v polovici 19. st. (podľa litografie)

významné mesto z pohľadu Medďanského, histórie a súčasnosti, aby sa na niečo podstatné nezapadlo. V úvode však možno vyvrátiť pochybnosti Medďanského: Skĺbenie mohutnej masy budov je dôstojné rímskeho diela, či však Terentius viedol légie Valentiniánove, Juliána Apostatu a či Constantiove, nie je isté, a teda ani, či sa vôbec do týchto končín dostal. Nápis na hradnej skale, ktorý bol objavený desaťročia po Medďanského plavbe, potvrdzuje prítomnosť Rimanov. Keď Maďari zničili mocnú Svätoplukovu Veľkomoravskú ríšu (súčasná história hovorí a postupnom obsadzovaní a splyvaní), lebo ľahkomyselní synovia nepočúvali jeho radu o spojenom zväzku prútov, ktorý nik neprelomí, našli tu nielen vežu, ale mohutnú pevnosť obsadenú **Slovákmi**.

Terajšia obec Skalka pri Trenčíne (tak sa oficiálne volá) vznikla zlúčením obcí Skala, Skalská Nová Ves a Újazd s počtom spolu asi 1 000 obyvateľov. Kláštorný kostol slúži miestnej farnosti. Nemali by sme zabudnúť na hydroelektrárň Trenčín – Skalka, postavenú v r. 1952 – 56 s výkonom 20,8 MW, ktorá je súčasťou prvej skupiny 3 (4) kanálových elektrární.

Keď sme zahli za zubatý vrchol brala, pod ktorým skonak Beňadik, a prúd nás rýchle unášal na západ, znezdary nás prekvapila aj po svojom pokorení ešte vždy úctu vzbudzujúca pevnosť **Trenčín**, kedysi stolické sídlo dôstojne súperiace s kráľovským hradom (v Pešti) a rodiace vo svojich

múroch pokolenia, bez činov ktorých by nejeden list v análoch otčiny bol zostal nepopísaný. (Tak to je teda veľká pocta Trenčínu!). Ťažko bude v krátkosti opísať toto

Potom sa stal kráľovským majetkom, aby sa ho po smrti Ondreja III. ujal Peter Čák a po ňom jeho syn Matúš Čák, ktorý sa ňom pevne osadil, rozširoval svoje územia po oboch stranách Váhu až k Dunaju. *Bolo to územie dosť veľké a celistvý kraj, ktorého pomenovanie „Matúšova krajina“ ešte ani teraz celkom nezaniklo, píše Medňanský. Keď ho český kráľ Václav povýšil na palatína, stalo sa toto územie jadrom nesmiernej moci, proti ktorej bojoval Karol Róbert i za podpory väčšiny šľachty skoro 10 rokov. Porážku Matej Čák utrpel v r. 1312 v bitke pri Rozhanovciach. Prenesme sa storočiami „pánskych huncúctiev“ pri získavaní a stratách hradov, niekedy v boji, inokedy vhodným sobášom, v tomto prípade hradu Trenčína, a tiež len v krátkosti si pripomeňme romantickú povest o Omarovi a Fatime. Treba predoslať, že hrad bol najzraniteľnejší, pretože na hrade nebola voda, a nemohol odolať dlhodobému obliehaniu. Štefan Zápoľský priniesol z výpravy proti Turkom bohatú korisť, ktorej súčasťou bola aj krásna dcéra vznešeného Turka, Fatima. Raz prišli na hrad bohatí tureckí obchodníci, ktorí mali tiež oslobodiť vykúpením svojich príbuzných. Keď sa Omar, ich vodca, dozvedel, že medzi nimi je aj Fatima, jeho milá, hodil sa Zápoľskému k nohám, aby ju vykúpil: *Skôr vymámiš z tohoto brala vodu, než by si vymámil slzu súcitu z môjho oka!* - hovorí Zápoľský. A keby sa mi podarilo prinútiť skalu, aby dala vodu? – pýta sa Omar. Ak sa ti to podarí, dostaneš Fatimu i všetkých zajatcov bez výkupného – odpovedal Zápoľský. A dohoda bola na svete. Neuveriteľné sa stalo skutočnosťou, i keď to vyžiadalo veľa času, potu i ľudských životov. Studňa milencov až dosiaľ dáva sviežu vodu...*

Pohľadnica Trenčianskeho hradu s podhradím a Váhom

V barónovej knižke sa píše o pamätihodnostiach, sochách a kryptách na hrade a vo farskom kostole. Zároveň so smútkom konštatuje: *Keď reformy cisára Jozefa II. zasiahli až do krypt, vytiahli odtiaľ asi tucet rozlične zdobených cínových rakiev spočívajúcich zväčša na pozlátých levoch, v ktorých sa našli cenné náhrdelníky, šnúry perál, prstene, gomby, staré zbrane, meče a podobné ozdobné predmety, možno si ich obzrieť vo vitrínach dubnickej zbierky. Rakvy podľahli skaze. Hrad patril postupne tiež Zápoľskovcom, Thurzovcom, v zálohu ho mali Forgáčovci, po nich vládli hradu Illesházyovci. Bol často svedkom čulého politického a diplomatického ruchu a mnohých vojnových*

Pohľad zo železničného mosta na hrad

stretnutí. Bethlenove vojská sa k Trenčínu nedostali, krvilačným Turkom unikol, ale ťažký osud ho stihol v čase Rákocziových nepokojov. Jeho vojvodcovia za 5 rokov niekoľkokrát obliehali Trenčiansky hrad a počas obliehania v r. 1707 sa posádka hradu musela živiť aj psami, mačkami, myšami a inou hávedou, aby prežila.

Mesto Trenčín sa spomína v roku 1111 v súvislosti s hradom, mestské výsady dostalo r. 1324, jarmočné právo 1370 a slobodným kráľovským mestom je od r. 1412. Koncom 17. st. malo asi 3 000 obyvateľov, ale po Rákocziho blokáde klesol ich počet na 1 000. Z remesiel boli najrozvinutejšie súkenníctvo, krajčírstvo, klobúčníctvo a kožušníctvo. (Teda nie náhodou sa stal Trenčín „mestom módy“). V súčasnosti sa Trenčín vyprofiloval na mesto s vysokým ekonomickým potenciálom hlavne v oblastiach textilného a obranného priemyslu, vrátane vojenstva. V meste sa zachoval rad historických objektov, vrátane skoro celého námestia.

Nedaleko obce **Biskupice**, kde je teraz hať na Váhu, sa stretli v boji Rákoc-

Pohľadnica Trenčianskej Turneje. Hlavná ulica s kostolom, okolo r. 1935.

ziho vojská s cisárskym vojskom generála Heistera, ktoré zvíťazilo. Hať reguluje množstvo vody pre dolné kanálové hydroelektrárne. Keď pltníci odchádzali z Trenčína, Medňanský konštatoval: *Za posledné roky*

*už tretí raz premiestnili drevený pilotový most cez Váh, ktorý je po solnockom moste cez Tisu a moste spájajúcom hlavné mesto Uhorska s jeho bezprostredným obchodným strediskom (teda Pešť s Budou) najdlhším mostom v Uhorsku. Most patrí mestu, no hoci tu vyberá mýto, je mu predsa len na ťarchu a aj pre pltníkov povážlivým úskalím pre mnohé zvyšky starých volakedajších pilót. V Trenčíne bol v poradí šiesty most od obitia plte v Liptovskom Hrádku. Poniže Trenčína, na ľavej strane Váhu odbočíme do **Trenčianskej Turneje**, cez ktorú dolinu vedie cesta smerom na Bánovce v Nitrianskej stolici a ďalej po rieke Nitre, kde sa pripája na poštovú trasu vo Vesteniciach a pokračuje do Bojníc. Medňanský sa zmieňuje aj o obci Kostolná, dnes Kostolná – Zárečie, ktorá patrí nitrianskemu biskupovi ako letné sídlo. K tomu možno ešte dodať, že v jej chotári je hydroelektrárň s výkonom 25,5 MW.*

Alexander Urminský

**5. MEDZINÁRODNÝ
ZBERATEĽSKÝ
VEĽTRH**

**5 th INTERNATIONAL
COLLECTORS
FAIR**

BRATISLAVSKÉ ZBERATEĽSKÉ DNI
06. – 07. 6. 2008

Incheba, a.s., Viedeňská cesta 3-7, 851 01 Bratislava
tel.: 00421 2 6727 2206, fax: 00421 2 6727 2055, email: mklimek@incheba.sk, www.incheba.sk

V dňoch **6. až 7. júna 2008** sa v priestoroch areálu Incheba Expo Bratislava uskutoční už 5. jubilejný ročník medzinárodného zberateľského veľtrhu **Bratislavské Zberateľské Dni**. Pre návštevníkov bude počas veľtrhu hodnotný odborný sprievodný program, v rámci ktorého sa uskutoční od **3. do 8. 6. 2008** IV. medzinárodná výstava olympijskej a športovej filatelie **SLOVOLYMPFILA 2008**, konaná vždy v roku letných olympijských hier.

Profil vystavovateľov:

- Filateria** – známky, celiny a celistvosti
- Filokartia** – staré pohľadnice (topografické/miestopisné, tematické)
- Filumenistika** – zápalkové nálepky, obaly a škatulky
- Numizmatika** – mince, medaily, papierové platidlá
- Minerály** – drahé kamene, šperky z prírodných materiálov, fosílie
- Drobné starožitnosti** – keramika a porcelán, militárie, obrazy

Ostatné zberateľské odbory – odznaky a vyznamenania, autogramy, veterány – autá, motocykle, bicykle, železničné, automobilové a letecké modely, telefónne karty, obaly a etikety a iné

Ďalší program:

- 4. jún 2008** – Slávnostná inaugurácia poštovej známky Olympijské hry 2008 Peking
- 5. jún 2008** – Súťaž pre deti v dvoch kategóriách: Súťaž o najkrajší výtvarný návrh na poštovú známku Vianoce 2008 s motívom zimných športov; Súťaž o najkrajší výtvarný návrh na prítláč na poštový lístok (pre LOH v Pekingu)
- 6. jún 2008** – Slávnostná inaugurácia poštovej známky Paralympijské hry 2008 Peking

Počas inaugurácií nových poštových známok budú k dispozícii dve príležitostné poštové pečiatky. Zároveň bude zabezpečený predaj poštových známok a filatelistických produktov.

NÁŠ ROZHOVOR

Keď nás v redakcii nedávno navštívil pán Viliam Färber a priniesol príspevok o čistení mincí (uverejnili sme ho v predchádzajúcom čísle), netušili sme, že od pána Färbera sa môžeme dozvedieť aj ďalšie užitočné informácie z oblasti numizmatiky.

Pretože získať článok o súčasnej numizmatike od aktívneho zberateľa je veľkým problémom, začali sme byť zvedaví, ako to vlastne s numizmatikou dnes vyzerá. Pri šálke kávy, ktorú vydavateľ pred nás položil, sa začal neformálny a vecný rozhovor. Nebol potrebný ani diktafón, stačilo zopár poznámok. A jeho obsah v tých najzaujímavejších myšlienkach vám predkladáme.

Pán Färber, ako je to v súčasnosti s numizmatikou, zaujímajú sa o ňu dnes aj mladšie ročníky?

Áno, medzi numizmatikov pribúdajú aj mladí ľudia, každý však zbiera podľa svojich finančných možností. Tí, ktorí roky zbierali, v zbieraní stále pokračujú. Aj keď medzi numizmatikmi prevládajú skôr narodení, k zbieraniu vedú svojich potomkov. Medzi novými zberateľmi sú aj podnikatelia a ľudia s vyššími príjmami, ktorí numizmatiku považujú aj ako výhodnú investíciu.

O čo je dnes medzi numizmatikmi najväčší záujem, zbierajú sa staršie materiály alebo aj platné obeživo?

Pretrváva záujem o starší materiál, aj keď je ho stále menej. Zbierajú sa hlavne mince a bankovky ČSR, Slovenska a Česka. Zvyšuje sa záujem o zbieranie euro-mincí, v tejto oblasti sú dnes väčšie možnosti a dostupné sú už aj katalógy.

Vaše 45-ročné skúsenosti iste poznajú aj recept na to, ako začať. Treba sa už hneď od začiatku sústrediť na niektorú oblasť? Teda na zbieranie kovových mincí alebo papierových platidiel, či medailí a vyznamení?

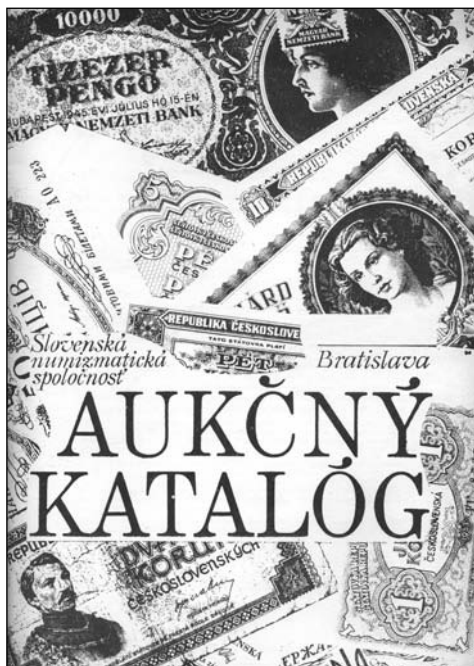
Najdôležitejšie je rozhodnutie začať, a to najdostupnejším materiálom, teda mincami a bankovkami ČSR, Slovenska a ďalšími, v ponuke sa vyskytujúcimi platidlami. Neskôr sa už treba sústrediť na materiál, ktorý najviac zaujal a zberateľa „pritiahol“. Ja som začal zbierať mince Františka Jozefa I., ktorý vládol dlho, a preto sú tieto mince stále dostupné. Takýchto možností je viac, treba využiť aj radu skúsenejšieho zberateľa.

Ako sa dá dnes získať numizmatický materiál? Vieme, že sa poriadajú rôzne zberateľské burzy, ponuka je na nich iste pestrá – je to podľa vás najvhodnejší spôsob ako začať budovať numizmatickú zbierku?

Numizmatický materiál sa dá získať rôznymi spôsobmi. Treba chodiť najprv na burzy, neskôr sa zúčastňovať aukcií a byť všade tam, kde sa stretávajú numizmatici. Dnes je možnosť navštíviť aj numizmatické predajne a sledovať ponuku. Dôležité je tiež študovať príslušnú literatúru, aukčné katalógy, aj staršie, a takým spôsobom získať prehľad. Aj dobrý priateľ – numizmatik môže poskytnúť vzácne rady a pomoc.

Numizmatické aukcie – často o nich počúv, ako sa dajú získať informácie o ich poriadaní? Kto sa môže na nich zúčastniť?

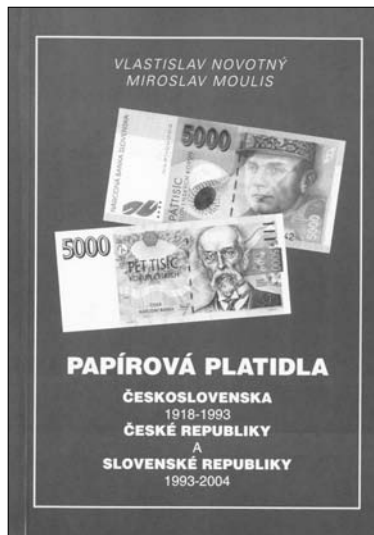
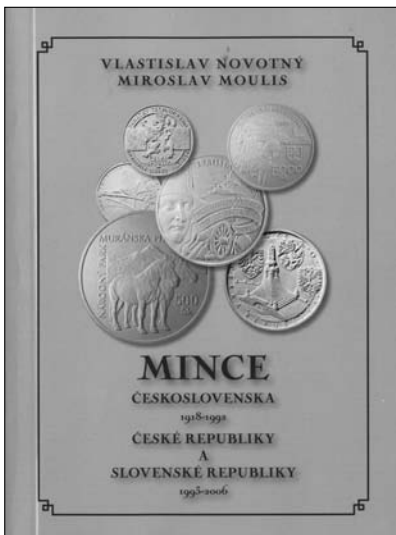
Aukcie, verejné alebo neverejné, organizujú tí, ktorí majú oprávnenie ich poriadat. Sú to obchodníci, tí robia verejné aj písomné aukcie, alebo numizmatické pobočky, ktoré aukcie pripravujú pre svojich členov a ich hostí.

Na aukcie upozorňujú aukčné katalógy, ktoré sa posielajú na adresu záujemcov, alebo ich nájdete aj na internetových stránkach. Na verejnej aukcii sa záujemca môže zúčastniť osobne alebo písomne. Ku katalógu sa vždy priložá lístok, po vyplnení ktorého sa záujemca môže zúčastniť aukcie písomnou formou (písomným príkazom). Na lístok, okrem svojich údajov a adresy, záujemca uvedie čísla položiek, o ktoré má záujem a limit ceny, teda akú čiastku je ochotný za jednotlivé položky zaplatiť.

Ako sa spracúvajú došlé písomné ponuky?

Každý písomný príkaz organizátor zaeviduje, prideli mu poradové číslo a označí dátumom príchodu. Záujemca, ktorý pošle najvyššiu ponuku sa zaeviduje v knihe príkazov a organizátor aukcie ho zastupuje v sále. Pokiaľ prídu dva rovnaké príkazy, prednosť má príkaz skôr doručený. Ak sa v sále dosiahne cena rovnaká ako najvyšší písomný príkaz, prednosť má záujemca prítomný v sále.

Aká je záruka kvality numizmatického materiálu ponúkaného v aukciách?

Pri osobnej účasti je možnosť kontroly kvality ponúkaného materiálu. Pri najmenšej pochybnosti je lepšie materiál nekúpiť. Ak sa však stane, že vydražený materiál nezodpovedá kvalite uvedenej v aukčnom katalógu, je možnosť vrátiť ho. Hovorí o tom reklamačné podmienky uvedené v aukčnom katalógu.

Ako vlastne prebieha verejná numizmatická aukcia?

V prvom rade na aukciu treba prísť načas. V aukčnom katalógu sa vždy uvádza miesto konania, čas začiatku a kedy si možno prezrieť materiál ponúkaný v aukcii. Obyčajne sú to dve hodiny pred samotným začiatkom. Po príchode na miesto sa treba zaregistrovať a vyžiadať dražobné číslo, pod ktorým organizátor záujemcu eviduje. Potom si treba sadnúť na také miesto, aby dražobné číslo dobre videl najmä dražiteľ.

Na čo nesmie záujemca pri osobnej účasti na aukcii zabudnúť?

Mal by si pozorne – lupou – prezrieť aukčný materiál, o ktorý má záujem. Na základe vykonanej obhliadky by si mal ku každej, zrejme už predtým vybranej položke, napísať sumu, ktorú chce za jednotlivú položku dať. Ak si záujemca našiel v sále dobré miesto, nemal by sa premiestňovať, ale zotrvať počas celej aukcie na jednom mieste. Je to takticky veľmi dôležité. Mal by mať na pamäti, že materiál, ktorý chce získať za každú cenu, musí mať bezvadnú kvalitu.

Ako má záujemca na aukcii postupovať, aby získal vytipovaný materiál?

Zásadne by sa nemal prítomným zverovať, o čo má záujem. Mohlo by sa to otočiť proti nemu. Pokiaľ príde záujemca na aukciu aj s priateľom, mali by sa dohodnúť, ktoré položky bude kto dražiť. Ide o to, aby nedražili proti sebe a nezvyšovali si cenu. Ruku s číslom musí držať pevne a rozhodne. Ak s číslom „cuká“ hore-dolu, je to prejav slabosti a nerozhodnosti. Môže to pomýliť aj dražiteľa, a tým sa znižujú šance na úspech.

Kedy si môže záujemca prevziať vydražený materiál?

Ak záujemca vydražil vyhladenú položku alebo viac položiek, môže ich zaplatiť a prevziať, a to aj v prípade, ak aukcia v sále ešte pokračuje; v tom prípade však odovzdá svoje dražobné číslo a ďalej sa na aukcii už aktívne nezúčastňuje.

Čo by ste ešte odporučili záujemcom o aukčný materiál?

Mám skúsenosť, že vždy je lepšia prítomnosť v sále ako posielanie písomných limitov. Predsa len osobná prítomnosť umožňuje bezprostrednejšie reagovať a nemožno zanedbať ani skutočnosť, že obhliadka materiálu tesne pred aukciou môže niektoré predchádzajúce rozhodnutia ešte podstatne zmeniť.

Ďakujeme za rozhovor.

Zberateľom prajem veľa úspechov a množstvo hodnotných prírastkov do zbierky.

(za redakciu -pem-)

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalších informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každú druhú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovíčova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedeľu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Bufet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00 hod. prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za poštou Nitra 1) • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. • Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorok od 15.00 do 17.00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAĐ** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. v zasadačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 20, Sídliisko III • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedeľu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedeľa od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Lipťovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové

stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • Každý páry týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN** - FILATELIA • Kultúrne centrum Dihé Hony, ul.28. októbra 2/1168 • Každú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Trnava • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostola), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Toplou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA** KF Žilina ě Dom Matice slovenskej, Hollého 11 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 6. apríl 2008 KOŠICE

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATELOV všetkých odborov poriada Slovenská numizmatická spoločnosť v Dome techniky, Južná trieda 2/A (hotel Centrum), od 7.00 do 12.00 hod. Občerstvenie aj ubytovanie zabezpečené. Info a rezervácie: ☎ 055 / 678 7054 (20.00 – 21.00 hod.). Ďalšie 18.5.

➔ 6. apríl 2008 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbory, budova INGENO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563.

➔ 12. apríl 2008 BRATISLAVA

STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, významnenania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivové suveníry, filatelia. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8.00 – 12.00 hod. Info: ☎ 02/4437 3763, 4437 2620.

➔ 12. apríl 2008 PIEŠŤANY

CELOSLOVENSKÁ ZBERATELSKÁ BURZA - filatelia, numizmatika, filokartia. Kongresová hala spoločenského centra v kúpeľoch, 9.00 až 16.00 hod. Vstup zadarmo, stôl 50 Sk, Info: ☎ 0907 215 042, 0905 317 511.

➔ 13. apríl 2008 SENICA

ZÁHORÁCKA BURZA všetkých zberateľských odborov (blíži trh), reštaurácia W. Wallace, Hviezdoslavova ul. (vedľa hotela), od 8.00 do 12.00 hod. Stoly: Mir. Sukopčák, ☎ 0905 358707. Ďalšie burzy 11.5., 8.6.

➔ 19. apríl 2008 MALACKY

JARNÁ ZBERATELSKÁ BURZA všetkých zberateľských odborov, Školská jedáleň ZŠ dr. Dérera, Ul. gen. M.R. Štefánika 7, od 8.00 do 12.00 hod.

➔ 19. apríl 2008 PREŠOV

BURZA ZBERATELOV, Posádkový klub, Mukačevská 20, sídl. 3, od 8.00 do 12.00 hod. Info: Ing. L. Vajčovec, Cintorínska 3, 080 06 Prešov, ☎ 051/7764730, 0918 493 286, e-mail: lubova@pobox.sk

➔ 20. apríl 2008 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNÁ FILATELISTICKÁ BURZA, aj iné odbory vítané. Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, 8.00 – 12.00 hod. Info: Ladislav Hólc, Tr. SNP 48, 974 01 Banská Bystrica ☎ 0905 964 471.

➔ 26. apríl 2008 TRNAVA

BURZA ZBERATELOV ZNÁMOK, POHLADNÍC, MEDAILÍ, ODZNAKOV, PLATIDIEL a ďalších predmetov zberateľského záujmu v Dome kultúry, Trojičné nám. 10, od 7.30 do 12.00 hod. ☎ 033/5515354, 0905 115 910. Ďalšia 31.5.

➔ 27. apríl 2008 LUČENEC

STRETNUTIE ZBERATELOV RÔZNYCH ODBOROV, Hotel Novohrad, od 8.00 do 12.00 hod. ☎ 0914 238 016. Ďalšie 25.5.

➔ 30. apríl 2008 RUŽOMBEROK

STRETNUTIE ZBERATELOV – BURZA, Kultúrny dom Biely Potok, od 9.00 hod.

➔ 3. máj 2008 BRATISLAVA

STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, významenia, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivové suveníry, filatelia. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8.00 – 12.00 hod. Info: ☎ 02/4437 3763, 4437 2620.

➔ 11. máj 2008 SENICA

ZÁHORÁCKA BURZA všetkých zberateľských odborov (biši trh), reštaurácia W. Wallace, Hviezdoslavova ul. (vedľa hotela), od 8.00 do 12.00 hod. Stoly: Mir. Sukopčák, ☎ 0905 358707. Ďalšia 8.6.

➔ 11. máj 2008 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, filatelia, filokartia, numizmatika, budova INGEO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563. Ďalšie 14.9.

➔ 17. máj 2008 DOLNÝ KUBÍN

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATELOV rôznych odborov, Mestské kultúrne stredisko, estrádna sála, od 7.00 hod. ☎ 0907 317 704.

➔ 18. máj 2008 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul. 28. okt. 2/1168.

➔ 18. máj 2008 KOŠICE

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATELOV všetkých odborov poriada Slovenská numizmatická spoločnosť v Dome techniky, Južná trieda 2/A (hotel Centrum), od 7.00 do 12.00 hod. Občerstvenie aj ubytovanie zabezpečené. Info a rezervácie: ☎ 055 / 678 7054 (20.00 – 21.00 hod.).

INZERCIA

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelístov Košice prijímu a zašlú výbery do kolovania. Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor Magda, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-098

■ **KÚPIM CELINY** SŠ použité na oslobodenom území od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-099

■ **FILATELIA CLUB** Dolný Ohaj (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail:ohaj@post.sk, www.filateliacub.host.sk Z-100

■ **HLADÁM** použité nepoškodené slovenské dobiejacie kupóny GSM Orange: Star Wars-Episode III a Superman sa vracia. ☎ 0908 14 65 59 Z-101

■ **KÚPIM** listiny s kolkami hlavne z obdobia 1938-1953, prípadne výmením za podobné listiny z iných časových úsekov. Dušan Evinic, Poľská 4, 040 01 Košice Z-102

■ **PONUKA ZNÁMOK A MINCÍ**. www.filatelia-album.sk Z-103

■ **KÚPIM** doklady slovenskej poľnej pošty 1939 - 1945, lepšie položky dobre zaplatím. ☎ 0908 94 33 35 Z-104

■ **KÚPIM** staré pohľadnice Humenné (Homonna) a okolie, Nové Mesto n/Váhom (Vágújhely) a okolie. Peter Kolesár, M.R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto n/Váhom. e-mail: kolesar.peter@post.sk. ☎ 0908 420 530 Z-105

■ **PREDÁM** známky vo väčšom množstve, cudzina Európa – svet. ☉ jednotná cena 0,20 Sk/ks. Jozef Hudáč, Ďumbierska 25/2, 949 01 Nitra, ☎ 0371 7333902, 0907 065 826 Z-106

■ **PREDÁM** 680 ks ks pohľadnic ČSR, ČR, SR a ostatné. Milan Halász, Ovrúčská 12, 040 22 Košice, e-mail: milanke@centrum.cz Z-107

■ **PREDÁM** známky Slovenska 1993-2001 (za nominál), SCO, PT (za 50%) len vcelku. ČSR 1945-92 dohodou. ☎ 036/ 6227340. Z-108

■ **KÚPIM, PREDÁM** alebo **VYMENÍM** ☉ známky Švajčiarska. ☎ 02/ 4333 4797 Z-109

■ **PREDÁM** nepoužívané perové dosky orig. Schaubek (modré) 700 Sk a čisté alb. listy Schaubek č. 20 (svetlo hnedé) s rámečkom 60 ks á 5 Sk. ☎ 0915 742 301 Z-110

■ **KÚPIM** zbierku zápalkových nálepiek a škatuliek. Ponuky: Ladislav Durík, Železničná 34, 991 22 Bušince. Z-111

■ **KÚPIM DCH**, odchýlky, zvláštnosti ČSR 1945-1992. ☎ 0904 249 849 Z-112

■ **DOPLNÍM** vydania EUROPA/CEPT 1993-2007 a 50 rokov CEPT (zn. ★★, TL, zošitky) rôznych štátov podľa vašej chybenky. e-mail: travelers@atlas.sk Z-113

■ **PREDÁM** Rakúsko ★★ zbierka 1945-1999, ☉ zbierka 1945-1999, FDC 1957-1993 (teor. kat. cena 7540 Mi€). Súpis s opisom k dispozícii. Gejza Kušnier, Záhradnícka 190/17, 907 01 Myjava, ☎ 034/621 2657 Z-114

■ **PREDÁM** zbierku pamätných Ag mincí Slovenska 1993-2002, RL, 1x100 Sk, 28x200 Sk, 7x500 Sk, 36 ks. Fr. Mazur, Kuzmányho 3, 040 01 Košice, ☎ 055/622 5635 Z-115

■ **KÚPIM** nepoškodené známky ★★ aj ☉ s tematikou Formula 1 – jazdci, monoposty. ☎ 0903 376 871, e-mail: arpi.keckes@szm.sk Z-116

■ **PREDÁM** nezábunkované známky Slovenska 1939-1945. Dr. Kuča, Bohrova 7, 851 01 Bratislava Z-117

■ **PREDÁM** výstavný exponát Slovensko 39-45 ocenený na dom. a zahr. výstavách zlatými medailami. Len vážnemu záujemcovi. Dr. Kuča, Bohrova 7, 851 01 Bratislava. Z-118

■ **PREDÁM** časopis Filatelie 1990-2007, kompl. ročníky (300 Sk) alebo jedn. čísla á 25 Sk. D. Poľan, Svätoplukova 23, 058 01 Poprad Z-119

■ **PRIJEM** výbery ☉ a ★★ známok SŠ, Platí trvale. Poštovné hradím. Marián Neipl, Rastislavova 1164/2, 020 01 Púchov Z-120

■ **PREDÁM SAFE** plastové obaly na mince a medaily, ☎ 0905 332 262 Z-121

■ **KÚPIM** rohový 4-bl. SR č. 4 LD a celistvosti so známkami ČSR PP3, 766, 866, 908, 910, 911, 1511, 1512, 1513, 1514. P. Ergh, Vážska 2560/1, 921 01 Piešťany. ☎ 033/ 762 6852 Z-122

■ **KÚPIM** Schaubek listy ČSR 1980-1992. St. Ďurikovič, Soblahovská 5/42, 911 01 Trenčín. ☎ 0903 469 886 Z-123

■ **VYMENÍM** slovenské TK servisné sivé za modré alebo prívatné. ☎ 0915 10 40 15 Z-124

■ **PREDÁM** 13 ks ★ ☉ UNO Wien „Nebezpečná zver“. 1 ☉ € 4,40. Ivan Roudenský, Poste restante, 062 01 Starý Smokovec Z-125

■ **PREDÁM** zbierky Západný Berlín, DDR (kompl., lepšie veci – atest), Vatikán (séria Mi 39-44 atest). Všetko v albumoch SAFE. Cena dohodou. J. Vallo, Dr. J. Kmetku 86/44, 013 01 Teplička n/V, ☎ 041/5982 140, e-mail: janvallo@gmail.com Z-126

■ **KÚPIM** staré pohľadnice a fotografie Hanušoviec nad Topľou (Hanusfalva, Hanusfalva aj Tapolyhanusfalva). Mgr. Štefan Socha, Štúrova 342, 094 31 Hanušovce nad Topľou, e-mail: socha.s@szm.sk Z-127

APRÍLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

Azerbajdžan 2007, 50. výr. 1. satelitu (H)	180,-
Antigua/Barbuda 1986, Lokomotívy, 944-47	240,-
Barbuda, 1976, Vtáky, 261-266	300,-
Bielorusko 2006, Flóra, 644-646	65,-
Bielorusko 2007, Miestna fauna (4)	40,-
Bielorusko 2007, Domáce chovné zvieratá (5)	99,-
Bielorusko 2007, Remeslá-kováči a tkáči (2)	45,-
Bielorusko 2007, Zvony (3 + H)	180,-
Bielorusko 2007, Umenie – obrazy nezn. autor (3)	80,-
Bielorusko 2007, Svet vtákov – sovy, 4 j	110,-
Bielorusko 2007, Vianoce (2)	65,-
Bielorusko 2007, Vianoce a Nový rok (H),	95,-
Cyprus 2006, Rembrandt, 1070	45,-
Cyprus 2007, Morské živočíchy, 1087-90	99,-
Cyprus 2007, Motorky, 1091-1094	135,-
Francúzsko 2007, Dobývanie Sev. pólu (2)	70,-
Francúzska Antarktída 2008, Kryštál (1)	12,-
Francúzska Antarktída 2008, Tučniaky (1)	55,-
Francúzska Antarktída 2008, Tuleň sloní, H	135,-
Francúzska Polynézia 2008, Morské živočíchy (4)	85,-
Gruzínsko 2001, Šach – Batumi (1)	75,-
Holandsko 1943, Deň známky – doručovateľ, 422	8,-
Indonézia 2007, Motýle (4 + H)	120,-
Indonézia 2007, Motýle + prítlač k filat. výstave, H	90,-
Jamajka 1955, 30. výr. kolónie, 157-160	40,-
Jersey 1980, Rôzne moto závody, 223-227	50,-
Laos 1960, Cestovný ruch, 105-108	110,-
Laos 1963, Boj proti hladu, 128-131	60,-
Laos 1963, 100 r. medzinárodného Červ. kríža, 132-134	55,-
Laos 1964, Budhistické sviatky, 143-146	90,-
Laos 1966, 20. výr. UNESCO, 189-192	55,-
Lesotho 1983, 200 rokov letectva, 424-27 + B118	210,-
Lesotho 1989, Vtáky, 787-790	199,-
Malajzia 2002, Podmorský svet, H	80,-
Malajzia 2006, Vodné vtáky, 1368-1371	65,-
Malajzia 2007, Hmyz (4)	65,-
Malajzia 2007, Lietadlá Malajzie (3)	55,-
Moldavsko 2007, Rôzne vtáky, 4 + H	120,-
Nigéria 1962, Boj proti malárii, 119-122	40,-
Nigéria 1963, Telekomunikačné satelity, 134-135 20,-	
Nigéria 1964, UNESCO – záchrana núbijskych pamiatok, 148-149	85,-
Nigéria 1964, J. F. Kennedy, 150-152	85,-
Nigéria 1965, Výskum slnka, 164-165	20,-
Nigéria 1966, 60. výr. založenia Y.W.C.A., 190-191 15,-	15,-
Nigéria 1966, 20. výr. založenia UNESCO, 195-197 180,-	180,-
Nová Kaledónia 2007, Svet vtákov (3)	135,-
Pitcairn Isl. 1972, 25. výr. pomoci južnému Pacifíku, 123-126	150,-
Rep. Centrafricane 2000, Vtáci, 2426-2431	170,-
Rusko 2007, Kvetý – spoločné vyd. s Kóreou, H	75,-
Rusko 2007, História nákl. automobilov, (3)	65,-
Rusko 2007, Kone (4)	80,-
Rusko 2007, Expedícia na severný pól (2+K)	48,-
Severné Borneo 1956, 75. výr. vzniku, 309-312 180,-	180,-
Saint-Pierre&Miquelon 2006, Výletné lode H (4) 135,-	135,-
Saint-Pierre&Miquelon 2007, Rybárske lode H (4) 135,-	135,-
St. Christopher Nevis Anguilla 1970, 100 r. prvej známky St. Kitts, 222-225	30,-
St. Christopher Nevis Anguilla 1970, Vianoce, 226-229	30,-
St. Christopher Nevis Anguilla 1973, 70. výr. prvej známky St. Kitts&Nevis, B1	70,-
Sv. Helena 1968, 30. výr. pripojenia ostrova Tristan Da Cunha, 188-191	30,-
Sv. Helena 1968, 150. výr. zrušenia otroctva, 192-195	30,-
Sv. Helena 1972, Historické zbrane, 254-257	50,-
Sv. Helena 1980, Výročie návštevy Wellingtona, 331-332	30,-
Tristan Da Cunha 1965, Kráľovná Alžbeta II., 85 150,-	150,-
Vianočné ostrovy 1958, Výplatné 1 až 10, ★ 750,-	750,-
Ukrajina 2001, Európa – voda, darca života (2)	80,-
Ukrajina 2007, Pelikán WWF ☉	85,-
Ukrajina 2007, Pelikán WWF, PL (2 x ☉) s pril. ©	110,-
Wallis&Futuna 2007, 240. výr. vylodenia Samuela Wallisa, H	150,-
Zanzibar 1961, Výplatné-rôzne motívy, 240-255 1490,-	1490,-

APRÍLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Španielske kolónie

Fernando Poo

1960 Deň známky – veľryby, 188-191	50,-
1961 Pre mládež – šírenie kresťanstva, 192-194	45,-
1961 25. výr. obč. vojny, 195-198	50,-
1962 Pre mládež – lode, 203-205	50,-
1962 Deň známky – poštové symboly, 206-208	50,-
1966 Deň známky – opice, 247-250	50,-
1967 Deň známky – fauna, 255-257	50,-

Španielska Sahara

1953 Deň známky – ryby, 139-142	70,-
1957 Deň známky – hyena, 173-176	70,-
1959 Deň známky – poštovní doručovatelia, 200-202	40,-
1961 Pre mládež – gazela, 221-223	60,-
1962 Pre mládež – ryby, 240-242	55,-
1962 Deň známky – domáce zvieratá, 243-245	55,-
1967 Deň známky – vtáky, 293-295	85,-
1969 Pre mládež – gazela, 302-305	80,-
1970 Pre mládež – fenek, 310-313	80,-

Rio Muni

1964 Deň známky – kvety, 42-44	40,-
1964 Pre mládež – fauna, 45-47	45,-
1966 Deň známky – fauna, 72-75	55,-
1967 Pre mládež – flóra, 76-79	55,-

Španielska Guinea

1951 Deň známky – divá mačka, 271-273	50,-
1953 Deň známky – hmyz, 295-298	50,-
1954 Deň známky, korytnačka, žralok, 303-306	50,-
1956 Deň známky – erby, 327-329	40,-
1957 Deň známky – slony, 334-337	50,-
1958 Valencia, 338-340	40,-

Iľni

1954 Deň známky – ryby, 147-150	50,-
1958 Deň známky – ryby, loď	50,-
1964 Pomoc deťom – gazela, 232-234	40,-
1966 Deň známky – motýle, 250-243	65,-
1967 Deň známky – ryby, 259-261	65,-

Rakúsko

1681 Kongres k 500. výr. gotického oltára	12,-
1682 75 rokov trhov v Grazi	18,-
1683 Medzinárodný kongres Byzantistikov	22,-
1684 100 výr. narodenia Hansa Kelsena	10,-
1685 200. výr. Tolerančného patentu Jozefa II	18,-
1686 Svetový deň výživy, emblém FAO	24,-
1687 Moderné umenie Rakúska (VII)	20,-
1688 Medzinárodný kongres zamestnancov	12,-
1689 125. výr. úmrtia orientalisti J. Freiherra	12,-
1690 90. výr. narodenia spolk. kancelára J. Raaba	24,-
1691 Vianoce 1981	20,-

1692 100. výr. nar. spisovateľa Š. Zweiga	20,-
1693 800 rokov Sv. Nikola na Dunaji - erb	22,-
1694 100 rokov lekárskej záchrannej služby	10,-

1695 MS v alpskom lyžovaní	22,-
1697 275. výročie Dorothea vo Viedni	22,-
1698 25 rokov rakúskeho vodného záchranárstva	24,-
1699 Krajinská výstava sv. Severin	10,-
1700 Medzinárodný Kneipp-kongres	18,-
1701 500 rokov ťaže v Rakúsku	20,-
1702 Kongres európskeho združenia urológov	26,-
1703 Krajinská výstava 800 rokov Františka z Assisi	12,-
1704 Krajinská výstava J. Hayden vo svojej dobe	14,-
1705 Svetový deň mlieka	26,-
1706 800 rokov Marktortu vo Waldvierteli - erb	20,-
1707 Šport – tenis	22,-
1708 900 rokov mesta Langenlois	18,-
1709 800 rokov mesta Weiz – erb	28,-

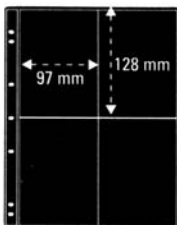
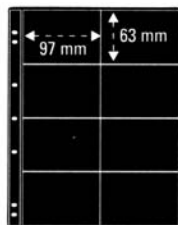
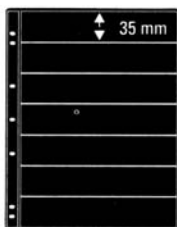
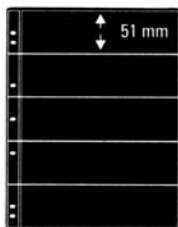
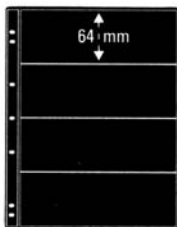
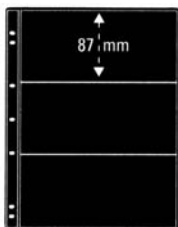
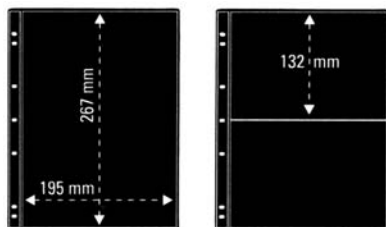
APRÍLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Listy do krúžkového zakladača zn. PRINZ

z čiernej plastickej fólie s rôznym počtom riadkov (1 – 7), s celošírkovými priesvitnými okienkami na vkladanie poštových známok a s delenými okienkami na zasúvanie telefónnych kariet a poštových lístkov.

Využitelná plocha 195 x 267 mm.

Cena za 1 ks ľubovoľného vyhotovenia 26 Sk

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač	285 Sk
Kazeta	295 Sk
Cena za komplet	550 Sk
Názov krajiny (samolepka)	25 Sk

NOVINKA

O. Földes: Slovensko 1939 – 1945, špecializovaný katalóg známok a celín 390 Sk
Príloha: číslovaná PT so známkou z hárčeka Detom

Perové dosky

Originál Schaubek (modré, vínočervené) – použité, zachovalé á 860,-
Bez nápisu Schaubek (modré, vínočervené, zelené, čierne) – nové á 650,-

Monografie čs. známok

č. 3 Výplatné známky 1923-1939 250,-
č. 4 Letecké, novinové, dopl. 1918-1939 230,-
č. 9 FDC ČSR 1947-1992 730,-

Katalógy nové

Česká republika 1993-2007, špecializovaný katalóg, Pěnkava 530,-

APRÍLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):	
Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-
Rok 2006	44,-
Rok 2007	48,-
Zostava všetkých 11 ks katalógov len za	470,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo 1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko 1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami: www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 220,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II. Rákocziho 1703-1711	195,-
Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I.vydanie	265,-
Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780 (II.doplnené vydanie 2001)	235,-
Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67), (1766-80)	250,-
Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790 a Leopolda II 1790-1792	240,-
Novotný: Mince Františka I. 1792-1835	185,-
Novotný: Mince a korunovačné medaily Ferdinanda V. (1835-1848), 2006	185,-
Novotný: Mince Františka Jozefa I.(1848-1916) nové vydanie r. 2006	325,-
Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705)	330,-

Novotný: Papierové platidlá ČSR 1918-92, ČR+SR 1993-2007 365,-

M. Jobek: Katalóg slovenských čipových TK na CD 150,-

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO á 5,-
- bez nápisu á 4,-
- so štvorcovou podtlačou (len formát Pofis) á 4,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,	
16-listový	490,-
30-listový	780,-
Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,	
s logom i bez loga Slovenskej pošty	360,-
A4, 8-listový, biele listy, bez loga	180,-
Havidky čierne, šírka 30, 32, 38, 40, 44, 52,	
55, 58, 60, 70, 85, 90 mm - balíček	60,-
Havidky čierne na PL:	
ležaté, veľkosť 175x116 mm	- ks 15,-
stojaté, veľkosť 116x175 mm	- ks 15,-
Havidky biele na PL:	
ležaté, veľkosť 175x120 mm	- ks 15,-
stojaté, veľkosť 120x175 mm	- ks 15,-
stojaté, veľkosť 135x185 mm	- ks 19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia	
listov (3 alebo 4 otvory)	365,-
Náhradné listy	
12-okienkové 55x53 mm	- 1 list 30,-
20-okienkové 41x42 mm	- 1 list 33,-
30-okienkové 31x35 mm	- 1 list 35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie, vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora a obsahujú čiernu papierovú vložku.
Farby: zelená, modrá, čierna a červená 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus	85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá	155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm	260,-
Ďalšie lupy podľa Zberatelya 9, 10/2005 alebo na www.zberatel.com	

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

APRÍLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-
Ročník 2006	21,-	69,-	68,-	252,-
Ročník 2007	34,-	110,-	54,-	165,-

I.časť : základné známky a hářčeky,
 II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hářčekov
 Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !
 Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).
 Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945

základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-
----	-------	---	-------

Albumové listy PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945

základný rad, 12 listov

BZ	95,-	Z	320,-
----	------	---	-------

Albumové listy ČESKOSLOVENSKO 1918-1939

základný rad, 32 listov

BZ	256,-	Z	800,-
----	-------	---	-------

Letecké, Novinové, Doplatné, SO... základný rad

BZ	112,-	Z	350,-
----	-------	---	-------

Čisté albumové listy A4 s nápisom

Československo, Slovensko,
 Slovensko 1939-1945,
 Protektorát Čechy a Morava 1939-1945,
 Československo 1919-1939

kus 5,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Ročník	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1992 Pofis aj A4	24,-	85,-	46,-	175,-
1991 Pofis aj A4	24,-	85,-	80,-	255,-
1990 Pofis aj A4	34,-	125,-	58,-	205,-

1989 a ↓ len A4	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1972	56,-	195,-	65,-	235,-
Ročník 1971	48,-	170,-	75,-	255,-
Ročník 1970	56,-	195,-	110,-	370,-
Ročník 1969	52,-	195,-	75,-	255,-
Ročník 1968	75,-	260,-	110,-	350,-
Ročník 1967	55,-	195,-	50,-	170,-
Ročník 1966	65,-	215,-	48,-	170,-
Ročník 1965	65,-	225,-	-	-
Ročník 1964	48,-	160,-	-	-
Ročník 1963	48,-	160,-	-	-
Ročník 1962	48,-	170,-	-	-
Ročník 1961	56,-	175,-	-	-
Ročník 1960	48,-	165,-	-	-
Ročník 1959	42,-	140,-	-	-
Ročník 1958	40,-	135,-	16,-	50,-
Ročník 1957	40,-	140,-	16,-	50,-
Ročník 1956	32,-	110,-	-	-
Ročník 1955	48,-	170,-	-	-
Ročník 1954	34,-	115,-	-	-
Ročník 1953	48,-	170,-	-	-
Ročník 1952	56,-	190,-	-	-
Ročník 1951	32,-	110,-	-	-
Ročník 1950	32,-	115,-	-	-
Ročník 1949	24,-	80,-	16,-	65,-
Ročník 1948	32,-	110,-	48,-	165,-
Ročník 1947	16,-	55,-	32,-	115,-
Ročník 1946	16,-	55,-	8,-	30,-
Ročník 1945	48,-	180,-	18,-	30,-
Let.,Nov. D, SI	104,-	325,-	88,-	275,-

APRÍLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

TERRES AUSTRALES ET ANTARCTIQUES FRANÇAISES

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str. 40)

Le Petit Miquelton
Cetle vedute de imbarge
bato a L'Anse-au-Loup (Canada)
avanti la l'isola.
Sant-Pierre / Langlade e Miquelon.
Da l'isola ripresente
per la gale-pêche de l'epoque.

L'Île-aux-Martin
Vedute vedute recente costruite a
St-John's de Terre-Neuve (Canada)
in 1900. Elle assure actuellement
le service postale
durant la saison estivale entre
l'Île-aux-Martin et Saint-Pierre.

Le Marguerite II
Cetle vedute de imbarge
bato a L'Anse-au-Loup (Canada)
avanti la l'isola.
Sant-Pierre / Langlade e Miquelon.
Da l'isola ripresente
per la gale-pêche de l'epoque.

Le Mousse
Cetle vedute recente costruite a
St-John's de Terre-Neuve (Canada)
in 1900. Elle assure actuellement
le service postale
durant la saison estivale entre
l'Île-aux-Martin et Saint-Pierre.

Saint-Pierre et Miquelon

APRÍLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky
z dnešnej
ponuky
námeto-
vých
emisí ★★
(str. 40)